ПРОМІНЬ

СОЮЗ УКРАЇНОК КАНАДИ

PROMIN

Ч. 10 ЖОВТЕНЬ 1989

No. OCOTOBER 1989

ПРОМІНЬ			PROMIN		
Рік XXX	Жовтень 1989	Ч. 10	No. 10	October 1989	VOL. XXX

видає
СОЮЗ УКРАЇНОК КАНАДИ
раз у місяць з винятком липня
Редагує Редакційна Колегія
Редактор — НАТАЛІЯ КОГУСЬКА
Передплати і всю кореспонденцію слати на адресу:
PROMIN
P.O.Box 3551, Sta. B.,
Winnipeg, Man. Canada
R2W 3R4

Річна передплата в Канаді $15.00
Передплата до інших країн 17.00
Одна число 1.50

Published by
UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N OF CANADA
Edited by Editorial Committee
NATALIA KOHUSKA — Editor
Correspondence and subscriptions should be addressed to:
PROMIN
P.O. Box 3551, Sta. B.,
Winnipeg, Man., Canada
R2W 3R4

Subscription in Canada $15.00
Other countries $17.00
Single copy 1.50

Редакція застерігає собі право скорочувати дописи і виправляти мову. Хочемо дати місце в журналі всім тим, що дописують і тому всякі дописи мусять бути чітко написані і без обширнех описів.

ЗМІСТ:

Н. К. — З'їзд поза нами 1
— Резолюції З'їзду Союзу Українок 2
Т. Горохович — Наше минуле — його знання необхідне 3
Перекл. з анг. Я. Чумак — Голос дитини 6
Борис Олійник — Тарасові Шевченку 6
Уляна Пелех — Дитинство Генія 7
Віра Смерека — Нема місця 8
Г. Мельник-Марко — Золотий ювілей Степанюків 11
Ф. Коковський — Вінки плетуть 12
Л. Храплива — Щур — Слухове-зорове 14
Helen Raycheba — Food Irradiation: Do we need it? 15
Dr. D. Sipywnyk — Ukrainian Poet Stepan Sapeliak incarcerated 17
Intern. Centre Celebrating 18
Тоня Середницька — Відділ Союзу Українок 19
Нашим дітям
Леся Удод — З Провін. З'їзду СУС 21
Громадська і родинна хроніка 23
— М. Нечай, Т. Дем'яненко — З'їзд СУС Східної Канади 27
Квіти незабутнім 31
Для наших господинь 32
Не запізніться з купівлею щадничих бондів 33
Українська вишивка — Любов Панченко 34

НА ОБКЛАДИНЦІ: Г. Якутович — Весілля 1966.

Second Class Mail Registration Number 1925
International Standard Serial Number ISSN 038021-40

Printed by Trident Press Ltd., Winnipeg, Man., Canada

З'ЇЗД ПОЗА НАМИ

ГОЛОВОЮ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ ОБРАНО МАРІЮ ВОРОНЮК

Черговий Крайовий З'їЗд Союзу Українок Канади поза нами. Відбувся він у столиці саскачеванської провінції — Реджайні в днях 18—20 серпня ц.р. під час З'їзду складових організацій СУС під гаслом „Забезпечмо нашу майбутність".

Свою одиноку дополудневу сесію організатори З'їзду — управа, поділили на дві частини: ділову, в якій після оформлення президії представлено звіти дворічної діяльности організації (надруковані в окремім збірнику), присвячено час доповненням статуту, його затвердженню, бюджет організації, журнал „Промінь" і звіт комісії СФУЖО.

В другій частині З'їзд офіційно прийняв звіти діяльности організації і висловив проводові оцінку, довіря і подяку за проведену дворічну працю. Тут же слідував Семінар, що складався з двох головних точок — 1. Рідні школи, садочки, недільні школи; 2. Культ-Освітня праця для відділів, як випрацьований проєкт календарної програми. Обидві теми були обговорені лише самими референтками. Рідні школи, садочки, недільні школи — Целіна Качковська, Програма освітньої праці для відділів добр. — Лариса Макаренко, що були радше формою звітувань. Коротка дискусія відбулась над освітньою програмою.

Трошки довша дискусія відбулась над бюджетом для потреб провадження бюрової праці Централі та видавничі проблеми журналу „Промінь", як трибуни організації.

Час швидко минав і добігав до полудня. Номінаційна комісія представила склад нової управи Союзу Українок Канади на нову каденцію, яку по проведенні певної форми, З'їзд щиро повітав. Організацію очолила Марія Воронюк. Тут же відбулось формальне та врочисте передання нашийника — символ влади, проводу та відповідальности.

Сесія Союзу Українок Канади закінчувалась полуденком, на якому зібрались крім учасниць Союзу Українок багато гостей, запрошено присутнє духовенство, Блаженніший Митрополит Василій вшанував зібраних своєю присутністю. В програму полуденку входило відзначення журналу „Промінь" з нагоди його 30-ліття, попереджене коротким словом референтки журналу, Єлисаветою Білич.

На цім і закінчувалася скромна програма 46-го З'їзду Союзу Українок Канади і всі його учасниці включились у сесії складових організацій СУС.

Коли ми ще при Союзі Українок Канади, то слід зробити хоч деякі завваги до відбутої одинокої сесії Союзу Українок. Коли говорити про успіхи цього З'їзду, то він, найбільше, як коли досі, проявив себе в численній репрезентації відділів, провінційних екзекутив і членства з назвою „гість". Були тут представниці від найдальшого Монтреалу Східньої Канади до найдальшого Ванкуверу на Заході. Прибули на З'їзд майже всі колишні голови організації. Було радісно спостерігати заповнені ряди великої багатої залі та зосереджену увагу учасниць.

Та з іншої сторони був це, мабуть, одинокий найкоротший в історії нашої організації З'їзд, проведений на одній дополудневій сесії, в яку президія З'їзду пробувала вмістити всю заплянновану ділову програму. І хоч ніхто того голосно не сказав, то це питання „Чому так мало часу для нас?!" висіло в повітрі. Всі це відчули, включно з президією З'їзду. Відчувався поспіх президії, щоб виконати на час заплянновану програму. Це спиняло бажання й охоту забирати участь в дискусії, вносити нові думки...

Й яка це велика невиджалувана втрата, що не було можливости обмінятися думками, почути думки провідного членства з головніших осередків, довідатися, які його відношення до сучасних подій в Україні, бо справді переживає наш народ велику добу на історичному свому шляху сьогодні. ☞

Вітаємо делеґатів і гостей на 16-му Конґресі Українців Канади; вітаємо представниць центральних організацій на Крайовій Конференції Комітету Українок Канади у Вінніпезі в днях 6—7 жовтня 1989 року.

РЕЗОЛЮЦІЇ УХВАЛЕНІ НА З'ЇЗДІ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ, *19 СЕРПНЯ 1989*

УКРАЇНСЬКА МОВА

З'їзд Союзу Українок Канади визнаючи українську мову, як головну ознаку національного духа народу, надалі закликає все своє членство звертати найбільшу увагу на українську мову, шанувати рідну мову прилюдно, плекати її особливо в родині, поширювати її у своїм середовищі в письмі та закликає членство закладати скрізь гуртки плекання рідної мови.

ДО ПОДІЙ В УКРАЇНІ

Зібране на своїм З'їзді членство Союзу Українок Канади, перейняте подіями в Україні, з найбільшою увагою слідкує за „перебудовою", радіє створенням там нової організації Товариство Української Мови, вітає всіх тих, які помимо дальших переслідувань, продовжують змагатись за право людини і право народу до його самостійного державного життя.

І треба подбати, щоб наші майбутні з'їзди не обмежувались ані часом, ані програмою, а були насичені первісними соками нашого громадського руху, були тісно пов'язані з духовістю нашого народу, щоб давши напрямні діяльности були побудниками стремлінь зростати в бажаній майбутности.

Спільна сесія СУС так само виявилась солідним числом репрезентації, хоч атмосфера тут була інша — лунала майже виключно англійська мова з підмостків президії включно... Помимо кличу — „Будуймо наше майбутнє".

Зате молодь тут була надзвичайно жива, активна й заявила таки тут, що плянує свою працю в ділянках української культури, що повертається до давнішої системи і способу — компетицій красномовства, до пізнання своєї літератури, до познайомлення з новішими українськими письменниками. До злетів, з'їздів, джемборі... Щасти, Боже!

На З'їзді молодь пописувалась своєю власною розваговою програмою, виступаючи з концертовими точками. Не забула й про те, що це Рік Шевченка тож почули ми хоч і коротку деклямацію „Гамалія". Це Сумківці.

Організацію Союзу Українців Самостійників очолила широко відома у вельмизаслужена суспільно-громадська діячка, пані Марія Ткачук. Всі централі, крім молоді — з осідком в Саскатуні.

РІДНА ШКОЛА

Покликаючись на наш з'їздовий клич „Забезпечмо нашу мабутність", З'їзд звертається до всіх центральних проводів складових організацій СУС, щоб поставити справу української школи, дитячі садочки недільні школи як найсильніший засіб нашої майбутности; зокрема звертається З'їзд до Консисторії Української Православної Церкви в Канаді, разом з тим до всього нашого духовенства, оо. парохів на місцях ставитись прихильно до організування українських шкіл, подаючи їм всяку можливу допомогу.

ОСВІТНЯ ПРАЦЯ

Заслухавши проєкти освітньої праці по відділах, цей З'їзд скріплює цей плян Централі, поручує його відділам по всіх провінціях, а до того пригадує відділам про вислані до них книжки в трьох примірниках-комплет п.н. „Нариси історії української культури" користуватися ними на освітніх сходинах, вивчати життя наших письменниць, знайомитись з композиторами та історичними постаттями в державному житті нашої народу. З'їзд пригадує освітнім комітетам, що святкуємо 175-ліття народження Шевченка, як великого українського поета і старатись уводити в програму освітніх сходин читання про Шевченка в багатьох журналах, часописах та читати твори Шевченка, відомого „Кобзаря".

ЖУРНАЛ „ПРОМІНЬ"

Зібрані на цім З'їзді його учасники стверджують необхідну потребу продовжувати видавання журналу „Промінь" на засадах ухвалених З'їздом Союзу Українок Канади в 1958 році в Едмонтоні, в такій самій формі місячника, апелюючи до відділів, зацікавитись більше справами журналу, побільшити в себе число передплатниць, піддержувати журнал фінансово і тим способом продовжувати та уможливлювати його видавання.

Резолюційна комісія — Наталка Кіт, Марія Макаренко, Наталія Когуська, Марія Цьона і Вікторія Пушка.

НАШЕ МИНУЛЕ — ЗНАННЯ ЙОГО НЕОБХІДНЕ ЩОБ БУДУВАТИ МАЙБУТНЄ...

Юнак 1-ий: Смерть Б. Хмельницького була найтрагічнішою подією доби. Не було змоги йому докінчити договору зі шведами, яка автоматично була б перекреслила т.зв. Переяславську умову.

— Гуманізм приніс інтерес до освіти, почалися переклади св. Письма на мову народню. Заіснували школи вищого типу. Козацтво кинуло гасло 17 віку "За віру і націю руську!" Загримів голос Івана Вишенського, прийшло в архітектуру барокко, його використали живі сили нації.

— А це відізвалось у творчості Тараса Шевченка блискавицями й громами гніву в "Гайдамаках", у "Холодному Ярі". Тарас вивів Залізняка й Ґонту, що за ідеали святої правди і волі жертвували своє життя.

Рецитатор V: (Ремарка: виголошує уривок з поеми „Холодний Яр" Шевченка):

Брешеш людоморе!
За святую правду-волю
Розбійник не стане,
Не розкує закований
У ваші кайдани.
Народ темний; не заріже
Лукавого сина ...
Не розіб'є живе серце
За свою країну!

Ви розбійники неситі,
Голодні ворони!
По якому правдивому,
Святому закону
І землею всім даною,
І сердешним людом
Торгуєте? Стережіться ж
Бо лихо вам буде,
Тяжке лихо...

Юнак II: Це Києво-Могилянська Академія формувала ідеали палкої любови своїх вихованців до рідного краю, хоробрість, мужність, здатність іти на смерть заради вітчизни, честі, товариства. Вихованці Академії домінували над усім життям в Україні впродовж двох сторіч. Дала вона композиторів Дмитра Бортнянського, Максима Березовського, Артема Веделя, соліста італійської опери Марка Полторацького та багато інших творців культури. Була крилата фраза: "Полонена Україна полонила Росію", бо

Петербург — писав Євген Гребінка — це колонія освічених українців, усі академії, усі університети наповнені земляками, яких царі приневолили жити в Росії. А тих, що втікали, царі переслідували. Артем Ведель, втікши, став ченцем Києво-Печерської Лаври.

Юначка I: (Ремарка: чути музику згаданих композиторів, на екрані їхні портрети): — Сили нації виявились у мистецтві 17 і 18 сторічі, воно досягло вершин у Мазепинським будивництві, стало феноменом національно — культурної творчости у всіх його ділянках: поезії, малярства, різьби. Творці їх — Петро Красівський, М. Довгалевський, Г. Сковорода, літописьці: Самовидець, Величко, Граб'янка, Іннокентій Ґізель. Дбайливо опікувалися ними Сагайдачний, митрополит Петро Могила, гетьман Іван Мазепа. (Ремарка: На екрані їхні портрети).

Юначка II: Коли в ніч бездержавности наша аристократія почала відмирати, заговорило селянство, воно стало головним єством нації. Виразником його — Тарас Шевченко, невмирущий дух України. Другий геній народу "блудний син" Микола Гоголь віддав свій геній Росії (хоч його творчість для неї є скорше отрутою, як цінністю).

Те ж, що зробив для України Шевченко, передають слова П. Куліша: "Він був світильником, що горів і світив. Шевченко з'явився посеред нас, як видиме оправдання нашого надхнення звиш". Шевченко розігнав хмари з українського неба, воно засвітилось зорями: тобто творчістю поетів Франка, Лесі Українки, Зерова, Филиповича, Тичини, Драй-Хмари, письменників — Марка Вовчака, Панаса Мирного, Михайла Коцюбинського, Ольги Кобилянської, Василя Стефаника, Тодося Осьмачки, Уласа Самчука, згадати б найвидніших. Шевченко, за словами Франка — вніс у рух України те, чого нам бракувало — пристрасть, вогонь... якусь стихійну силу. Шевченко був вибухом вулкану, а геніяльний Гоголь — "містичним, чарівним, місячним холодним світлом".

Юнак 1: "Залізна заслона", якою відгородила СРСР Україну від світу, за якою намагалися большевики сховати свої злочини, не могла втриматися по Другій світовій війні. Вона роздерлася після смерти Сталіна.

Світ почув голоси і старших, і молодих, і зовсім юних про все, що було заховане у глибинах їхніх душ:

(Ремарка: на сцені з'являються потрети тих поетів і письменників, що про них мовиться).

— Можеш вибирати друзів і дружину,
Вибрати не можеш тільки батьківщину.
Можна вибирати друга і по духу брата,

Та не можна рідну матір вибирати — почав Василь Симоненко тих, кого навчали мати за батьківщину СРСР. Вибухами гніву став поет в обороні народу:

Тремтіть убивці, думайте, лакузи,
життя не наліза на ваш копил,
Ви чуєте? На цвинтарі ілюзій,
Уже немає місця для могил.

— **Ліна Костенко** — поетка особливого таланту, яка шукає поради в Шевченка — як писати поезії, хоч вона й сама це знає, кажучи: "Я не віл. Я поет. Я знаю закони руху вперед". У Шевченка вона шукає надхнення, бо він її совість і закон. А долю поета вона сама собі вибрала, щоб передавати

З душі у душу
Із мови в мову
Свободу духа і правду слова,
Не промінявши на речі тлінні —
На славолюбство і на вигоду,
І не зронивши.
Бо звук падіння
Озветься болем в душі народу.

— Озвався **Іван Дзюба** своїм твором "Інтернаціоналізм чи русифікація", який став джерелом для студій радянської проблематики, а зокрема національного питання в СРСР. Дзюба проаналізував всі основні гріхи радянської влади супроти народів Радянського Союзу, а зокрема українського.

— **Василь Стус** — з очайдушною відвагою виступив в обороні гідности особистої й національної, пройшов пекло страждань, щоб жити в пам'яті народу, не набравшись скверни. Поет, прощаючи у вічність замучену Аллу Горську, звертався до своєї душі:

Ярій душе. Ярій, а не ридай!
У чорній стужі сонце України,
а ти шукаєш — червону тінь калини,
на чорних водах тінь її шукай,
Бо мало нас. Дрібнесенька щопта
лише для молитов і сподівання.
Застерігає доля нас зарання,
що калинова кров — така крута,
така терпка, як кров у наших жилах.
У білій стужі білих голосінь
ці грона болю, що падуть в глибінь,
безсмертною бідою окошились.

— Світлий і мужній оборонець гідности і прав народу — людини своєю творчістю і життям **Іван Світличний**. Виступивши проти системи, за якої люди приневолені жити, як артисти зрежисерованим життям, талановитий поет і науковець, що його С. Караванський назвав "мисліннням 20 сторіччя", міг принести народові великий вклад у культуру, в концтаборі втратив здоров'я. Тепер душа його може радіти хіба тільки "шляхетним титулом — дисидент".

—**Євген Сверстюк** — шукач джерел духовного оціління народ, автор твору "Собор у риштованні", що його критик Іван Кошелівець уважає шедевром есеїстики нашої сучасности. У творі розглядає ті проблеми, що хвилюють людство — занепад духовости, байдужість до зла через "обростання душі людини салом", руїна родини, бажання вигоди за всяку ціну, брак у людей почуття святости, яке не дозволяє людині переступити границю до злого.

Ігор Калинець — поет, що хотів би на собі тримати високе небо Вітчизни. А тримати його

можна треба тим, що народ буде плекати зв'язок теперішнього з минулим, бо майбутнє виростає тільки з минулого. Поета називають критики поклонником вогню, традиції, він і оборонець релігії, християнських ритуалів, народних вірувань, бо вони саме тримають високе небо вітчизни.

— **Микола Руденко** — поет, прозаїк, філософ, апостол — борець з темрявою і злом. У житті пройшов школу випробувань, його світогляд змінявся поруч з тим, як заглиблювався в проблеми всесвіту, спостерігаючи життя. Пізнавши дійсність СРСР, признався: "Поезія — не жарт... Вона — це теж космічна битва". Бореться і досі, уже на волі, серед нас.

— **Ярослав Караванський** — його життя і творчість — відлуння жорстокої доби. Слово його було для покоління шестидесятників весняною ластівкою після довгої зими, а для режиму справжньою бомбою. Бо ж як міг з'явитися у зросійщеній Одесі поет, якого в 1945 році засудив режим на 25 років за зв'язок з ОУН.

— **Василь Голобородько** — поет, що бачить багато в малому, безмірне в обмеженому, фантастичне у звичному. Багата уява поета виповнена чарами народних вірувань, даром поетів чудуватися дивовижністю і таємничістю світу, переливати це в поезію ґірляндами слів, мінливими ритмами.

— **Микола Вінграновський,** поет, що любить Україну "всесвітом і людством і соняхом у золотому сні" — тобто його любов органічна, він себе не мислить без України. Дерева в поезії "Саду" — це ідеї, що виросли з духовости людей з прадавньої доби, їхні думи поет відчуває, бо ростуть вони цвітом дерев. Для поета народ глагол життя, йому прагне віддавати свої сили, щоб він міг залишитися на терезах історії.

— **Іван Драч** — поет інтелектуаліст боїться своєї сили, щоб не зламала його. Бачить він землю, яка висне на золотій струні над прірвою. Поява його перших творів провіщувала поетів найбільшу популярність з-поміж усіх шестидесятників. Бо й справді перші його поезії щирі своїм поетичним словом, широкою тематикою, філософією Сковороди, з політичною програмою щодо рятунку Сонця і Землі. Йдучи над прірвою дійсности, в якій жив, прагнув творити поезію — квітку ломикамінь, що спроможна ломати камінь.

— **Олесь Бердник** — мислитель утопіст, містик, фуртуролог, ісповідник творчости духу, його плоду — української духової небесної республіки. Прозаїк і поет закликає до нещадного бою з силами темряви, ненависти, рабства, приниження, зради, смерти. А зброя — це невмирущий дух.

(Ремарка: На екрані видно портрети всіх згаданих творців культури. Чути той самий могутній голос, що починав програму).

У коротких уривках з творів, у висвітлених картинах, у піснях і хороводах ми побачили Україну в минулому, сучасному. Воно барвисте, сповнене чарами краси людських вчинків у змагу до висот, до неба... Сучасність — це героїзм одержимих патріотів України, знаних і невідомих нам політичних в'язнів. Своє життя вони пожертвували для добра нас живучих і для майбутніх поколінь. Їхня творчість — це глибока невичерпна криниця цілющої води, необхідної для існування нації. Досягаймо з цього цілющого джерела, стаючи в ряди активних членів українських установ, організацій. Черпаймо з духовости носіїв "духа істини, якого світ не може прийняти", тобто не може здійснювати повністю в житті через людську недосконалість, але без якої нема культури, нема буття нації.

Т. Г.

Ніна Кузьменко

ЛИПА

І знову липень з пахощами лип,
Подих вітру ніжністю ласкає ...
У пам'яті зринають роки молоді —
Щаслива молодість!
Її життя нікому не вертає.

Зелений гай, широке поле,
Вузенька річечка містечко проріза ...
І все оце, неначе сон далекий:
І річка, й гай і молоді літа.

Тепер навколо чужина
І старість серебрить волосся.
Стоїть облита цвітом липа
— одинока, як і я.

ГОЛОС ДИТИНИ

Окрім поживи дайте мені тепло-сердечність, безпечний спокій і Вашу любов.

Дозвольте втішатися моїми змислами у цьому дивному світі постійних змін.

Дайте мені доволі речей, якими я мала б змогу маніпулювати, їх дотикати, нюхати, слухати, а навіть інколи й ламати.

Дозвольте, у міру моїх сил, сідати, соватись, ставати, ходити, лазити і скакати.

Не ідентифікуйте Ваших почувань і думок із природними потребами мого організму.

Не кажіть, що я співаю, бавлюся чи експериментую "забагато, задовго, зачасто".

Не карайте мене, коли я хвилююся по невдачі, сама ж бо невдача є вже карою для мене.

Говоріть до мене серцем і вашими руками, бо Ваші слова не завжди мені зрозумілі.

Нехай довкола мене живуть гарні-ніжні і лагідні люди.

Нехай царює тут мир — передумова росту.

У Вашій хаті відступіть мені на власність один куточок і частину Вашої уваги і Вашого часу.

Дозвольте мені ставити питання і одержувати чесні відповіді.

Також експериментувати, шукати і досліджувати.

Навчіть мене розуміти і відчувати красу і тішитися-радіти з усього, хоч би навіть і з найбільшої дурниці.

Підтримуйте і заохочуйте мене до праці, навіть і тоді, коли я ще роблю сотні помилок.

Будьте терплячі до мого безладдя, я бо є тільки дитиною і учнем.

Надайте і мені частину відповідальности, вимірену до моїх сили і зросту.

Навчіть мене брати участь у забаві, зайнятті і нагороді.

Уважайте на мої забави і з них зміркуйте, як даватиму собі раду із життям і його труднощами.

Коли загадається мені зробити це або те, скажіть також — як і чому?

Учиніть усе, щоб я відчувала свою важність і потрібність для Вас.

І своє місце у плянах нашої родини.

Будьте для мене зичливі й льояльні, щоб я навчалася відплачувати іншим тим самим.

Покажіть, як дотримувати обіцянки.

Не трактуйте мене як немовля, коли я хочу рости і бути великою.

Нехай ніколи не лякаюся утратити Вашу любов.

Не накидайте мені Ваших переляків і острахів.

Допоможіть мені зрозуміти ріжницю поміж фікцією і дійсністю.

Навчіть мене рівноваги, коли попаду в гнів, але не лякатися гніву, коли він є виправданий і висловлює силу.

Допоможіть мені помалу перемагати біль і марні забаганки. І тішитися майбутніми радощами.

Невідомий англійський автор.
— Переклав Я. Чумак

Борис Олійник

ТАРАСОВІ ШЕВЧЕНКУ

Опав росою на духовній голод
І рідних піль, і планетарних крас.
Його устами небеса глаголять,
Рокоче він глаголами небес.

Нетлінний весь, бо плоть його — у слові,
Що яр-зерном скресає по сівбі.
Він кожну мить являється в онові,
Щоб нас добром розбуджувать в собі.

Зоря його, немов провісна птаха,
Летить, летить за межі світлові!
І сходить вище шапки Мономаха
Козацька шапка на крутій главі.

Кожух його теплом отави диха.
Верба, злеліяна в добу глуху,
Вросла в зеніт, немов зелена віха,
На нашім тричі праведнім шляху.

Чумацький вус завернився, як волоть.
В криниці ока височінь дріма...
Його устами немовля глаголить —
Сиріч глаголить істина сама.

Ім'я його калиновим уставом
В папірус літ вписали журавлі...
Глаголить він народними устами.
Його устами, вдосвіта уставши,
Народ себе глаголить на землі!

ДИТИНСТВО ГЕНІЯ

Тарасові батьки після народження дитини 9 березня 1814 року переселилися з Моринців до села Кирилівки (тепер Шевченкове). Тарасик був дуже вразливою дитиною. Глибоко вже в дитинстві переживав неволю, різні її вияви. Обставини стали ще дошкульнішими, коли він втратив маму у дев'ять років життя, а батько, маючи дітей, мусів одружитися, і до хати прибула мачуха з двома своїми дітьми. Велика родина й непогамований характер мачухи не сприяли родинному співжиттю. Мачуха не мала вирозуміння до Тарасових дитячих мрій і до нестримного бажання мати волю, його незвичайної поведінки.

Коли ж незадовго помер батько, Тарас, ставши круглим сиротою, згодом уже дорослим написав про смерть батька рядки:

Він не витримав гіркої долі
І вмер при праці у неволі.

Уже в дитинстві виявив Тарасик пристрасне бажання вчитися, малювати, грати на бандурі, співати. Тарас почувався вільним, коли перебував на самоті в бур'янах, особливо любив дуплясту грушу в саду, темний ліс, таємничу печеру на Гупілівщині і високу могилу за селом. Мама навчила Тараса багато народних пісень, казок примовок. І дитина слідом за мамою по складах прагнула запам'ятати чарівні вислови поетичного слова. Вислухавши мамині розповіді, сідав за стіл і складав поетичні рядки. А склавши їх, вибігав з хати у сад, на леваду, скакав з радости, і побиваючи прутиком колючі будяки, вигукував:

Я рак — неборак,
а я жук — небожук,
а я хрущ — небохрущ,
а я чміль — небочміль!...

Місце народження Тараса — Звенигородщина, краса її природи знайшла віддзеркалення у творчості поета: „До А. О. Козачковського", „Мені тринадцятий минало, „Світає, край неба палає... та інші поезії — скрізь тут описи природи і прагнення діждатися вільного й кращого життя.

У Тарасових автобіографічних віршах і оповіданнях передані описи його вигляду й переживань: обідраний і голодний хлопчик тинявся по околиці Кирилівки, картини з цих мандрівок прозвучали у поетових поезіях: поет згадує, як серед краси природи він сприймав образ матері-кріпачки:

Мене там мати повила
І повиваючи співала,
Свою нудьгу переливала
В свою дитину... В тім гаю,

У тій хатині, у раю,
Я бачив пекло... Там неволя,
Робота тяжкая, ніколи
І помолитись не дають.

Та не зважаючи на все, біляве хлоп'ятко — як писав про себе потім Шевченко — виявило багато допитливости до світу. Мрійництво і любов до життя були рисами Шевченка від дитинства. Про це свідчить його мандрівка до того місця, де „залізні стовпи підпирають небо". А, ставши круглим сиротою, місцем його перебування був степ, поле. Сам Тарасик навчився малювати, писати, читати, перемальовував картини з книжок, малював верби, котів, псів.

Коли було Тарасові п'ятнадцять років, забрав його Енґельгард до себе до послуг, спочатку був послугачем у кухні, а потім козачком в покоях пана. Мусів сидіти й надслухувати — чого забажає Енґельгардт. Не міг Тарас сидіти без роботи, тому малював.

У Вільні 8 грудня 1829 року поїхав був пан на баль. Не помітив Тарас, як повернувся пан. Застав його Енґельгардт при столі, як малював при свічці. Розлютився властитель на кріпака, назвав образливими словами, казав фірманові покарати хлопця, бо ж, мовляв, міг він підпалити дім від горіючої свічки.

Уляна Пелех

* * *

Познайомлюючи дітей з цими даними з життя Тараса, вказане наголосити те, що мама розповідала йому багато казок, співала пісень, навчала примовок. І все це витворило у малого Тарасика любов до поетичної народної творчости. З неї потім міг черпати снагу до творчости, коли творив свої ліричні вірші, коли вкладав у вуста своїх персонажів з поем вислови, сповнені мелодійности народної пісні. Тому й Шевченкова поезія швидко ставала популярною в народі.

Вона увійшла в скарбницю культури народу, народ сприйняв її як свою, не усвідомляючи того, що творцем її був геній однієї людини.

Віра Смерека

НЕМА МІСЦЯ

(Оповідання з України)

"Не вмирає душа наша..."

Тарас Шевченко.

Довгими роками іде переслідування релігійного життя українського народу на рідних землях. Влада бореться з усіма проявами релігії, ширить анти-релігійну пропаґанду, переслідує людей, які виявляють свою віру в Бога. Модерним поглядом вважається безбожництво, а людей, які вірять у Бога називають несвідомим, по-російському не сознательними.

На протязі тих довгих років закрили й зруйнували в Україні тисячі церков, монастирів, знищили історичні пам'ятки релігійного надбання народу.

Болючою для людей є боротьба влади з вживанням ікон у повсякденному житті, святих ікон, що споконвіку прикрашували кожну українську хату. Ікони в кутку на схід сонця були святістю кожної хати. Всім найкращим, що мала господиня прибирали їх, — вишивані рушники й кружев'яні занавіски з лямпадкою посередині творили Святий Кут-Божник, перед яким молились люди і скріплювали свою віру, повнили серце добром, любов'ю і радістю життя. Ікони були виявом всього найкращого для людини в житті. Утіхою в горі, упованієм в скорботі, заступництвом в час небезпеки.

Ікони переходили з роду в рід, мали свою історію для кожної родини, і зберігались, як пам'ять і сила роду.

В році 1978-му я відвідала Україну. По довгих стараннях дістала візу в село до мами. Велике село над Десною зеленіло високими деревами, цвіло садами. Колись вкрашала його велика біла церква на площі, розлогий цвинтар з віко-вічними деревами в білій огорожі, — краса і центр села.

Церкву давно закрили, що в 30-х роках. Могутні дзвони, золоті хрести і високий в готичному стилі купол зняли. Велика сіра будова стояла тепер серед села, немов домовина. Зникла й біла огорожа й замість цвинтаря дико росла трава поміж запущеними деревами. З клубу йшло нове духове життя, — кіно, театри, забави, збори, на яких закликалось до праці та виконування все нових п'ятиліток.

Після Другої світової війни в селі дозволили побудувати Молільній Дім на околиці, де було кладбище. Молилась люди й там, доки жив їх священик. А як помер, вже не дали більш священика в село. Молільний Дім довго доглядали, мили та прибирали жінки перед святами, та Богослужень не було.

В 1978-му році Молільний Дім вже знесли, на тому місці лише росла трава, а поруч сумно схилявся хрест над могилою останнього священика в селі. Сім років не було церкви в селі. Та в селі лишився церковний хор. Люди сходились і співали по хатах, в святочні дні молилися, як уміли. А в час похоронів їх звали співати над могилою померлих. Безсилою була анти-релігійна боротьба перед смертю і вшануванням померлих. Хористи збиралися, співати, молилися і ніхто нічого не міг зробити.

Ось цю історію я й почула від хористки Полі. Була вона сусідка мамина, чорноока, весела молодиця з усміхом до кожного. Зоставшись вдовою після війни, вона сама виховала шестеро дітей, працювала в колгоспі та доглядала свій, суміжний з маминим город. В хаті в неї висіли гарні ікони в кутку у вишиваних рушниках, а на головній стіні великий портрет Шевченка.

Поля нераз запрошувала мене до себе в хату і частувала усім, що мала. Кімнати її були просторі, діти вже всі повиростали і роз'їхались, і вона жила сама. В Полі часто збиралися хористки і співали, то в неї в хаті, або в маминій хаті.

В той день було Свято Тройці. Всі хати були вкрашені зеленно-клеченням. Де та влада й заборона, — думалося, — люди, як люди, як колись ламали клечення й вбирали хати, а підлоги встеляли пахучим аіром, що ріс над річкою. В хаті було, як в саду, а на столі та під іконами красувались рожеві півонії, синій бузок, білий жасмін. Пахло святом.

— Ось слухайте, що я чула від Марфи, — всміхаючись чорними, як терен, очима, почала оповідати Поля.

Марфу знали всі. До хору вона не все приходила. Зоставшись вдовою, ходила по селу і знала все, що де діється. Карі очі її на запаленому лиці горіли вогнем цікавости, і життя села, здавалось, було її життям.

І Поля розказали таку історію.

В їхньому селі живе родина: чоловік, жінка, двоє дітей і мати.

Жінка працює в колгоспі, діти учаться в школі, мати на господарстві дома, а чоловік в

конторі трудодні заробляє, бо інвалідом з війни прийшов, без ноги. Як інваліду йому легше було купити авто і не треба було довго чекати, як звичайно ждуть 3-5 років.

Робота в чоловіка була добра, легка. Та не давала йому спокою різні начальники. Зайшли якось до хати і побачили ікони в кутку.

Відтоді в одно:

— Зніми ікони! Ти ж в конторі робиш, — сознательний!

Не було ради — піддався чоловік.

Прийшов додому й каже до жінки:

— Зніми оте все, що в кутку! Сказали знять! Жінка в палч, — просить, благає. Мати й собі боронить ікони.

— Та ж вони з діда-прадіда в хаті висять! То ж благословення наше!

— Сказали знять, бо з роботи скинуть! — Суворо каже чоловік. — Не можна! Не культурно так... Не модерно... Треба по-новому жить! — Гукнув і пішов з хати.

І так йому тяжко на душі, що й сам не знає, що робить.

В хаті чує плач, обіжається стара мати, примовляє жінка через сльози.

— Боже мій, Боже, до чого ми дожились! Церкви нема, то хоч дома молилися. А тепер і те забирають! Грабують душу нехристи! О, спаси нас, Мати Божа!

З сльозами на очах познімали ікони, помили повитирали з матір'ю. Мати Божа так сумно дивиться на них із срібних риз, немов каже: ви ж все добро з хати виносите...

Поцілували образ святий, загорнули у рушник і винесли з хати, бережно в скрині поскладали.

Біліє пусткою божник у хаті, в кутку, де ікони висіли, тільки гвіздки чорні стирчать, павутиння рябіє.

Вернувся чоловік у хату насуплений, наче сердитий. Мовчить і нічого не каже. Сів за столом у кутку давай курити. Табак свій мав і димом цілу хату заснував, аж синьо стало. А тоді витяг пляшку самогони і став пити. Сам пив, нікого не просив. До жінки нічого не казав, неначе чужа вона йому стала. Мати стара закашлялась від тютюну, діти кашляли, а йому байдуже. П'є та курить. Може оту пустку, що на покуті оголенім від всього, що святе в душі було, в гіркоті горілки втопити хоче.

Весь вечір просидів отак за столом чоловік, і слова ні до кого не промовив. Випив самогон увесь і пішов спати.

А на ранок на роботу встав. Не хрестився більше, — не було ікон. З'їв снідання мовчки і сів у авто, — годинник до роботи підганяв.

Поїхав чоловік селом. Ранок був соняшний, ясний. Дорога до схід сонця йшла, і сонце просто в очі світило.

Приїхав на перехрестя, дивиться — жінка стоїть і озирається на нього, немов просить підвести. Добрий був серцем чоловік, спинив авто і запросив жінку сісти, — підвезе, де треба.

Жінка сіла й мовчить.

— Куди вам треба? — питає чоловік.

— Куди вам, туди й мені, — каже жінка, а голос в неї такий тихий та гарний, що чоловік аж здригнувся. Ніколи він не чув такого голосу, і жінки цієї ніколи не бачив у селі.

— А ви звідки будете? — спитав.

Мовчала жінка.

— А до кого ж вам треба?

І знову мовчить жінка.

— Де ж ви живете? — нетерпеливо вже питав чоловік. На якому місці висісти хочете?

Подивився на жінку збоку. Лице в неї гарне та свіже. Очі просто на сонце дивляться, ясні такі та ласкаві. Гірка усмішка злітає з її уст і з болем линуть до нього слова.

— Нема у мене місця... Скільки я людям добра зробила, а люди викидають мене з хати...

І промовивши ті слова, жінка раптом зникла. Отак, як сиділа в авті й не стало.

Чоловік не вірив своїм очам. Спинив авто. Оглянувся довкола, — нігде нікого не було.

Приїхав на роботу стривожений. Розказав усім у конторі, що сталося. Та з нього тільки посміялися.

— Здурів чоловік! Що там тобі привиділось? П'яний чи що?

— Ні, не п'яний і не привиділось! А от бачив! Справді бачив жінку! Сіла в авто, говорив з нею, а тоді не стало.

Не вірили йому, насміхалися.

— Що ж вона тобі говорила?

— Казала, що місце їй нігде нема... Скільки добра людям зробила і з хати її викидають... А я вчора ікони наказав з хати винести. — В задумі говорить, а начальство як накинулось на нього.

—Забобони! Дива тут розказуєш! Культура в тебе низька! Сознанія нема!

Мовчав чоловік. Доробив до вечора і хутчіш додому поїхав, — боявся, чи щось не сталося.

Дома жінка мовчки поралася, мати не обзивалась, діти дивно дивились на нього, наче він зробив щось недобре.

Глянув чоловік на голий кут, де ікони висіли, і сказав жінці.

— Внеси й повісь оте, що вчора познімала!

А як на покуті знов заясніли ікони в рушнику вишиванім, сів чоловік за стіл і розказав, що йому сталося рано, як їхав до роботи.

— Боже мій, це ж Мати Божа тобі з'явилася! — переляканим голосом сказала жінка. — Господи Боже, хоть би хоч нічого не сталося!

— Свят, свят, свят! — хрестилася мати. Піди, дочко, та принеси свяченої води, там захована в скрині. — Боже наш Боже, Мати Божа, спаси нас!

Жінка внесла бережно заховану пляшечку з свяченою водою і покропила все довкола, — і чоловіка і дітей, і матір, ікони святі і хату цілу.

— Господи Боже, це все через ікони! Нащо було виносити? Хай роблять, що хочуть, а ікон більш не винесу з хати! Жінка запалила лампадку.

— Сину, сину, то ж Сила Небесна над нами! — Промовляла мати. — Не руш ікон святих! То ж з діда-прадіда благословення ваше!

Синій вогник лампадки розлив тепле світло по хаті, стало якось затишно, любо, мов невидима сила сповнила все спокоєм. З великого образу у срібних ризах ніжно дивилась на всіх Мати Божа, немов казала: Я з вами, як усе добро у світі...

Сонце якраз заходило і кинуло в хату золоте проміння. В тому світлі ікони в кутку, мов оновилися, — гарно так світилася святі лиця в старовинних рамах.

Чоловік дивився на ікони святі у кутку, і немов присягав:

— Хай що хочуть, те й роблять, а ікон з хати більше не винесу!

Чуєте, діти, щоб і ви знали!

Від того часу чоловіка, як підмінили: перестав пити і табак свій покинув, хіба в гурті часом закурить та вип'є. З жінкою мирно живе і з матір'ю, а за дітей, то все б віддав. Жінка щаслива тепер і мати зятю догоджає. Гарно живуть. І з роботи не викинули. Мовчать і все. Наче нічого й не було й не наказували. Та звісно, люди — людьми, самі себе не знають, вік живуть і вік учаться! — скінчила Поля.

В хату зайшла Марфа. Висока й худа, вона мов птиця, пурхнула через двері і стала посеред хати. Чула, як Поля говорила і без усміху, серйозно заговорила.

— Я оце в них була. Стару відвідала. Ви б побачили! Рушників нових понавишивали. Ікони як убрали, то ні в кого так гарно не бачила. А ікони, як нові, ну чисто тобі блищать, як оновлені. А Мати Божа, наче всміхається. От правду вам кажу! — Вона перехрестилась і сіла між хористками.

— Слава Богу! — сказала мама. — Давайте заспіваємо Акафист до Богороднці.

Вбрана клеченням хата її була, мов садок. Червоний вогник лампадки перед святими образами, що заповняли увесь кут-божник, радісним привітом вітав хористів, вони сходились помолитись у святочний вечір, поспівати всі божественні пісні в день Святої Тройці.

Всі хором співали Акафист до Пресвятої Богородиці.

Я записала їх спів на магнітофоні і ношу з собою, як дар життя.

Життя в Україні в році 1978-му.

І оцю історію, що її почула з народніх уст.

Англія 1978 р.

ДЖЕРРІ ВІНЕР ВНОСИТЬ ЗАКОНОПРОЄКТ ПРО СТВОРЕННЯ ДЕПАРТАМЕНТУ БАГАТОКУЛЬТУРНОСТИ І ГРОМАДЯНСТВА

ОТТАВА — Від імени Прем'єра Міністра Канади, достойний Джеррі Вінер сьогодні вніс на розгляд законодавство про створення Департаменту Багатокультурности і Громадянства.

Ця законодавча ініціятива виконує урядове зобов'язання дане 15-ого вересня минулого року. Достойний Джеррі Вінер, федеральний міністер Державного Секретаріяту та Багатокультурности і Громадянства, буде відповідальний за новий департамент, який буде діяти в рамках існуючих ресурсів.

Новий департамент охопить такі програми, як: багатокультурність, реєстрація та розвиток громадянства, грамотність, добровільна служба та людські права.

"Цей законопроєкт створив департамент, який буде головним чинником в нашому сприйманні самих себе, як канадців та в створенні нашого майбутнього", сказав Міністер Вінер. "Нове законодавство є складовою частиною нашого урядового зобов'язання з'єднати канадців всіх походжень та із всіх верств суспільства і виявити їхній потенціял".

Новий Департамент Багатокультурности та Громадянства має головну відповідальність зміцнити солідарність канадців, даючи всім можливість, без дискримінації, брати повну участь у суспільних, культурних, економічних та політичних установах Канади.

ЗОЛОТИЙ ЮВІЛЕЙ ПОДРУЖЖЯ СОФІЇ Й АРСЕНА СТЕПАНЮКІВ

ТОРОНТО, ОНТАРІО

Щаслива родина, батьки, діти й внуки, що дочекалися того великого дня, щоб разом відмітити цей "ЗОЛОТИЙ ЮВІЛЕЙ".

Таке свято відбулося в родині Арсена й Софії Степанюків, коли їхні діти Олег й Анна Троян та внуки Максим і Лада, запросила найближчу родину й приятелів на Молебень і родинне прийняття з нагоди 50-річчя подружнього життя — батьків і Діда та Бабуні. Що ми чули з привітів, то сміло можна ствердити, що їхнє життя було й є віддане на службу Богові й народові.

Вдячний Молебень у катедрі Св. Володимира служили: митр. протоєреї; Федір Легенюк і Петро Бублик та прот. Богдан Сенцьо. На закінчення Молебня всі три отці сердечно вітали Вшановних Ювілятів та бажали їм доброго здоров'я й Богом береженого життя.

Прийняття — було в приміщенні Інституту Св. Володимира. Ця родинна імпреза відбулася на високо — культурному рівні. Декоративно прибрані столи живими квітами, весільний "коровай", свічники, вишивані рушники й делікатні звуки класичної й народної музики — все те разом творило надзвичайно приємну атмосферу. По молитві, яку перевів митр. прот. Петро Бублик і "Многоліттю" ювілятам, господині подавали вечерю з кулінарними присмаками.

Приємно було слухати привітів переплітаних признанням і похвалами "Молодятам" за їхній довгий, жертвенний і повний життєвий шлях, який у воєнну хуртовину починався тюрмою й вигнанням з рідної землі, а кінчається на відданій суспільно-громадській праці в Торонто.

Вельмишановні Ювілята є уродженцями Волинської землі. Пані Софія як член українського підпілля активно боролася в рядах УПА з окупантами України, що привело її до германсько концтр-лягеру, та воля Божа схоронила її й вона опинилася в рівенській тюрмі. Обоє Ювілята належали до тих, що творили Поліську Січ, з якою могутня в той час німецька армія шукала замирення, бо Січ для німців була дошкульним противником у запіллі.

Воєнні лихоліття залишили в житті Ювілятів прикрі й навіть болючі спомини, та Господь допоміг їм побороти всі труднощі на дорозі життя. Опинившися в Канаді зразу ввійшли у вир громадського життя й стали авангардним прикладом у суспільно-церковному та політичному житті. У глибокій вірі в Бога й християнських

принципах виховали вони свою доню (пані А. Троян), а тепер виховують своїх дорогих внуків.

Пан Арсен від свого початкуючого в Ст. Томас побуті, а опісля в Торонто, віддано працював у Комітеті Укр. Канади й був його співініціятором. Тепер всеціло віддався праці ДЦ УНРади й є голово Об'єднання Прихильників ДЦ УНР на Канаду.

Пані Софія є довголітньою членкою Союзу Українок Канади й Музею що міститься в Інституті Св. Володимира. Як послідовна провідна членка СУК подбала, щоб її місце в організаційному житті зайняла її доня й до цього вона її належно підготовила. Можна сміло сказати, що доня пані Софії, мґр. Анна Троян, є світочем молодої української суспільно-наукової діячки в Канаді, її праця є знана не тільки нам але й чужим.

Здається нам, що нашим Ювілятам найбільшу приємність і насолоду дав момент — коли їхні внуки грали на переміну на фортепіяно, а опісля відслонили "несподіванку" якою був портрет Дідуся й Бабуні й при тому висловили свої їм побажання.

Цей гарний вечір залишиться в пам'ятті не тільки Ювілятам, але й всім учасникам! Щирі й щедрі привіти від самого президента УНР Достойного М. А. Лівицького, від КУК, Музею, Союзу Українок Канади, СУС і голови катедральної громади, їхної родини та приятелів, це все було лавровим вінком для Ювілятів на що вони собі вповні заслужили! НА МНОГІ ЛІТА, Дорогі Панство!

Г. Мельник-Марко

ВІНКИ ПЛЕТУТЬ

(ФРАҐМЕНТ ІЗ ЛЕМКІВЩИНИ)

Уже почали сходитися до хижі жінки, щоб плести вінки, бо час вінчання недалекий.

— Слава Ісусу Христу!

— На віки!

— Як живете Улько, чи добрі встали?

— Добрі, дякую! А што г вас? Діти чи здорові?

— Го-го! Наша Марка вшиткіх закасує!

— Ба! Молода як пава!

Всовувалися одна за одною до хижі, підходили до Марусиної матері, дарунки складали. Хто сир, хто масло, хто полотно, а хто просто гроші. Що котра могла, щоб тільки щедрою рукою привітати молоду. Не слід же приходити з порожніми руками, а то молодій усе життя не велося б. Приходили, віталися, а слова перехрещувалися в повітрі, наче м'ячі, падали, відбивалися...

Марусю посадили вже за стіл, на коліна поклали миску з пшеницею, у пшеницю застромили горючу свічку. Пшеницю — щоб молода багата була, свічку — щоб її життя було ясне, як полумя.

Посідали за стіл з обох боків молодої дружки, далі сіла решта жінок. А в Марусі сльози на очах стали: нема в хижі її подруг, дівчат: дівчатам не слід побувати на вінкоплетинах. Дружки щось нашіптують до неї.

Внись, мамойко, барвіночок
своїй Марці на віночок!

— бухнула враз голосна пісня жінок.

Дрибоче мати в комору, приносить барвінок зав'язаний у фецелику, у новім, розстелює його по столі. Тверді, спрацювані руки жінок простягаються до галузок барвінку, до зелених. А пісня лине далі.

Дайся вінку красні вити,
жиби г тобі походити...

Гудаки молоді помагають жінкам. Гусляр грає-грає, ніби плачем заливається...

Прийди Господи з неба,
бо нам тя гев гнесь треба!

А гудаки грають іще сумніше, а Марусине серце б'ється ще живіше, ніби пташка в клітці. Дрібні сльози-перлини появляються в куточках очей, ніби на світ божий заглядають, ніби дивуються, що в хижі твориться. А вінки в'ються і вються, щораз то ближче кінця...

Не видержує Маруся — цеж кінчиться її дівування. Голосним плачем заливається. А пісня пливе далі:

Не плач же, Марко, не плач,
нашто будеш плакати?
Юж тя час оддавати,
біле личенко вмивати,
жиби ти било біле,
Ваньови твому миле!

Іще тільки кілька складів пов'язати, жінки радіють своїм ділом.

Придь до стола, пані матко,
чи ся виє вінок гладко?

Підходить мати до столу. Скільки спогадів, скільки думок не пересунулося їй через голову. Ще недавно-недавно, здається, вона сама сиділа так, як її Маруся за столом, — а нині...

Гладко сусіди, гладко,
як червоненьке ябко... —

відповідає мати сусідам.

Нарешті вінки готові. Марусин вінок у два шари, в долішньому вівсяне колосся, у верхньому барвінок. І стяжки на ньому довгі-довгі, ніби веселка грають красками. І „квітка" купована в місті, нашивана пацірками. Побіч Марусиного вінка, два барвінкові для дружок.

Приношай, мамо, строї,
отій Марисі своїй...

У матері все готове. І біленька як сніг, вишивана на грудях та рукавах оплічка, фартух, запаска, брушляк, стяжки, коралі — все являється на столі.

Клякни, Марко, коло стола,
розплетеся коса твоя...

І знову гудаки грають жалібно, знову рясні сльози пливуть по Марусиних щічках, по збілілих.

Поклала мати подушку на землю, Маруся вклякла на подушку, жінки з неї давне вбрання знімають, у нове прибирають, до вінчання наряжають. А під вінок кладуть чотири зубки часнику, щоб фрас приступу до молодої не мав.

Придь, тату, до стола,
попідняти сокола!

Так ми го знали вбрати,
што не може сам устати.

На спів жінок увіходить батько з комори. Похилився над своєю донею, поцілував, підводить молоду з навколішків.

Ех, як заграють гудаки веселої! А старий гусляр іще приспівує:

Чорна гора родить попер,
чия же я буду тепер?
Гоя, гоя, сама своя,
озмеш мене, буду твоя!

Іде батько з молодою „гуляти танець". Пращає „фраїрські" літа доньки. А там здалеку приносить вітер слова:

Точися нам, короваю,
коло води, коло гаю,
коло гаю, коло води,
аж до самой панни млодой!

А наш млодий молоденький,
триматся нам веселенький...

На дорозі збивається курява: це молодий зо своїм товариством до молодої їде...

Франц Коковський
"Жінка"

* * *

Примітки: Слова в лемківському говорі наголошується завсіди на другому складі з кінця.

Фецелик — мала хустина на голову, купована в місті. **Брушляк** — корсетка. **Оплічка** — сорочка. **Фартух** — спідниця. **Гудак** — музика. **Гусляр** — скрипка. **Фрас** — чорт, лихо. **Попер** — перець. **Фраїрський** — молодечий.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Провінційний з'їзд Союзу Українок Канади відбудеться в Вінніпезі, Манітоба в днях 29, 30-го вересня і 1-го жовтня 1989 р. при співучасті провінційних управ ТУС і СУМК.

Запрошується відділи Союзу і ширше громадянство провінції Манітоби чисельно прибути та своєю участю звеличати цей з'їзд. За точкою програмою проситься слідити в "Українському Голосі".

За провінційну Екзекутиву на Манітобу.

Павліна Ірнаш, голова
добр. Галина Слюзар секр.

ПРИГАДКА ПРО РІЗДВЯНІ ПОБАЖАННЯ

Пригадуємо відділам і прихильникам громадських та професійних установ, що саме тепер пора надсилати різдвяні побажання до "Променя". Це завчасу забезпечить місце в журналі та допоможе редакції в роспреділенні матеріялів.

Кошти побажань висилати разом з чеком.

¼ сторінки — $35.00

½ сторінки — $60.00

1 сторінка — $100.00

Допомагаючи журналові, допоможете собі.

Єлисавета Білич, референтка.

Л. ХРАПЛИВА ЩУР

СЛУХОВЕ... ЗОРОВЕ...

Багато говоримо сьогодні про необхідність усучаснення метод навчання наших дітей. Турбуємося ними головно, коли йдеться про навчання того, що найважливіше: про Бога, про наш нарід, його мову, звичаї... Це, без сумніву, вартості самі в собі і без них людина осталася б тільки дуже мало подібною до "образу й подоби Божої". Цю правду розуміють батьки й вихователі, але не можна вимагати, щоб так розуміли її й малі діти. Їх щойно треба ввести в належне розуміння та пошану до цих духових скарбів. А вводити треба засобами легкими й простими, так, щоб діти сприйняли важливе й основне, радіючи й граючись.

Модерна техніка має для цього нечувані й небачені досі засоби, як звукові ленти, відео касетки, компютори... Їх широко використовують школи нашого окруження, куди ходять і наші діти. Якщо ж хочемо збудити зацікавлення у наших дітей до їх спадщини, показати їм, "що ми не гірші від інших", треба й нам удаватися до таких засобів. Треба, безумовно, але ж це справа ніяк не проста. Якби так централі наших жіночих організацій, Шкільних Рад, молодечих організацій, чи навіть Світової Координації Виховно-Освітньої Ради при СКВУ розпоряджали потрібними професійними силами, відповідними зв'язками та, зрозуміло, потрібними фондами, можна б було так прекрасно представити усім дітям нашої діяспори дослівно все. Могли б ми представити живим словом чи грайливими образами все те, що наготовили для них, щонайменше від цілого тисячоліття, їх предки. А спадщина це справді невичерпна!

Та на жаль, наші засоби для такого скоординованого, центрального постачання научних матеріялів, сьогодні дуже недостатні. Хоч, по-правді, при повній свободі, якою користуємося, та при немалій заможності численних наших громадян — воно не повинно б бути таке вже нездійсниме. Та це не тема цього нашого огляду...

Якщо одначе неможлива бажана, суцільна дія, треба тим пильніше вишукувати й піддержувати поодинокі, існуючі прояви, приватні, хай невеликі, але доцільні ініціятиви.

Такий засіб, що про нього хочемо тут згадати, це для дошкільнят: барвиста відео-касетка, вислід праці Дошкільної Музичної Майстерні знавця свого діла, Марти Шлемкевич-Савицької із Кранфорду, Нью Джерзі. Зміст касетки, казочка відомої письменниці Іванни Савицької: "НАЙКРАЩЕ МІСЦЕ В СВІТІ" (Зрадимо "на вушко" читачам, що це місце-родинний дім..) Казочку розказує кінорежисер Славко Новицький, а діти дошкільного віку виконують відповідну пантоміму під звуки музики. Звичайно, поки Добродушок (у розкішному гуцульському одягу) збагне, де власне це найкраще місце, йому суджено зазнати чимало пригод, зустрінути чимало сотворінь, прихильних чи ворожих. Все це малята, що посеред фантастичних декорацій, у незрівняних костюмах (твір працьовитих рук матерів), відіграють свої ролі підкреслено природньо, свобідно та не без гумору. Шкода тільки, що без слів, а тоді касетка набрала б ще більшої навчальної вартости. Але й так ця касетка просто чудо; власне: казка. Її вартість оцінить кожний, хто бачитиме: від ровесників юних виконавців до їх бабунь.

Виступ групи супроводить відповідна музика, бо ж основне завдання Майстерні, прищепити дітям відчуття мелодії й ритму, а взагалі допомогти полюбити музику на все життя. Тут може одначе варто було б зробити добірку із творів виключно українських композиторів, щоб при всьому труді, який покладено при виготовленні цього представлення, діти ще теж скористали глибше відчуття типового українського музичного стилю. Сприйняли його, як можливо в цьому віці, тільки підсвідомо, але власне тим тривкіше.

Та в усякому разі обидві касетки, і слухова і зорова, це незвичайно цінний вклад у покищо такі ще скупі наші модерні научні засоби. І не лиш тому, що інших малувато, а таки через свою власну мистецьку й педагогічну вартість.

Одначе ми знаємо, що кожний твір культури вимагає як виконавців, так і споживачів. Виконавцям справді честь і слава, але обов'язок стати споживачами — лежить на нас. Батьки й вихователі мусять довести ці речі до свідомости дітей. Тому й поручаємо, гаряче поручаємо всім, хто має дітей, чи то відповідальний за їх виховання, чи просто любить дітей та дитячу простоту, таки записати собі адреси, що внизу та замовити касетки.

(Продовження на стор. 26)

FOOD IRRADIATION: DO WE NEED IT?

PART ONE

In recent years, the consumers of North America have become very health conscious. They have been searching for pure food and water, for natural foods, for organically grown fruits and vegetables and have spoken out against fumigants, pesticides and alar on apples.

In recent years, also, the subject of irradiation of food has been cropping up, seemingly out of nowhere. It has been promoted piecemeal, apparently in an unplanned, casual fashion.

In reality, there is a great deal of pressure applied by potential irradiators on the governments to give them permission to irradiated food. It is being sold as the newest and best method of preserving food.

The benefits of food irradiation are proclaimed as follows:

1. it will extend shelf life of food.
2. eradicate insects.
3. destroy microorganisms and parasites.
4. delay ripening of fruits and stop sprouting.
5. produce sterile products.
6. reduce cooking time and tenderize some foods.
7. there will be more abundant food for the hungry and starving.

Some steps have already been taken in that direction. Canada's first food irradiator has been built in St. Hyacinthe, in the province of Quebec. It is housed in a room the size of a large kitchen and is insulated with a stainless steel wall and ceiling panels. One metre of concrete separates it from the rest of the building. A second facility, including a commercial size irradiator, warehouse and dosemetry laboratory, owned and managed by Atomic Energy of Canada Limited Radiochemical Company (AECL-RCC) is to be located at Laval, P.Q. Other facilities are to be built at Whitby, Ont. and Richmond, B.C.

During the week of April 12, 1989, an order-in-council was passed by the Government of Canada (Health and Welfare) that industry be granted permission to apply to begin irradiation of food. At time of writing, irradiated food is not being sold in Canada.

Amongst the groups that have given their blessing to this project are Agriculture Canada, Consumer and Corporate Affairs (Canada), the Grocery Products Manufacturers of Canada and the Consumers' Association of Canada.

The Consumers' Association of Canada had recommended that the word "irradiated" be avoided in favour of a more neutral indicator. Eventually, an international symbol for irradiated food was chosen. It is a green, stylized flower which is pretty and looks wholesome. Scientifically, the symbol is described "In the centre is an agricultural product, a food, which is in a closed package denoted by the circle and which is irradiated by penetrating rays."

On a personal level, I am very disappointed with the Consumers' Association of Canada. We had considered the Association to be the watchdog of our interests for forty years. On Ron Collester's Open Line radio program, CJCA, Edmonton, July 6, 1989, Sally Hall, past president of the Consumers' Association of Canada, made a presentation in favour of food irradiation. Two callers phoned in to question the risks and accumulated risk of irradiation. To both callers, Sally Hall replied in one sentence, "There is risk in crossing the street." Such a lame response does not inspire confidence.

Briefly, the supporters of irradiation are proposing:

1. that Health and Welfare Canada speedily complete the regulatory approval.
2. that Health and Welfare Canada speed up individual clearance procedures.
3. that Consumer and Corporate Affairs Canada speed the publication of clear labelling guidelines.
4. that the Grocery Products Manufacturers of Canada facilitate discussion.

Note the words "speed" and "facilitate". All is in place; the facilities are built and ready; the order-in-council is on the books; the Consumers' Association of Canada is on their side. Speed is recommended, yet nothing seems to be happening.

The problem is the Canadian consumer who has not yet been convinced, persuaded, manipulated or lulled into believing the experts that irradiation of food is necessary and the food industry will not spend money unless it can be assured of consumer acceptance and, therefore, profits.

In December, 1987, the A & P Food Stores Ltd., which owns almost 200 stores in Canada and close to 1000 in the USA, planned to test market potatoes

treated with irradiation in one of its Canadian stores. (See Globe & Mail, January 6, 1988).

A & P quickly cancelled the test when a Canadian public interest advocate, Linda Pim, spoke out against the irradiation of food on a live radio program. The vice-president of A & P Canada's perishables division said," We've done our homework. We've worked closely with Atomic Energy of Canada. If we didn't feel this was safe, we wouldn't be taking it on". But executives from other major food retailers, such as Provigo Inc. and Steinberg Inc., both of Montreal, said they still had reservations about the safety of food irradiation technology.

It is not only in Canada that irradiation is promoted; it is world wide. Those lining up in favour of food irradiation are the Food and Agriculture Organization (FAO), the International Atomic Energy Agency (IAEA), the World Health Organization (WHO), the Codex Alimentarius Commission (CAC) of the United nations, the American Medical Association. However, other high profile organizations believe the safety issue is still in doubt, among them the British Medical Association, the Canadian Medical Association, the International Organization of Consumers Union and the Toronto Board of Health. Other opponents of this technology are the Canadian Coalition to Stop Food Irradiation, the Food Irradiation Alert Group, the Mothers Against Nuked Food, in British Columbia and the Toronto based Food Chain.

The irradiation of food is already a matter of course in many countries. Holland leads the way with irradiation of two tons of food each day. Other countries are Japan, Hungary, France, Uruguay, Israel and Czechoslovakia.

Before describing irradiation, one concern must be put to rest. Irradiated food is not, does not and cannot become radioactive from the process of irradiation. The only way food may become radioactive is if the radioactive source is damaged. Great care must be taken to prevent accidents.

There are a number of different ways to irradiate food. Most commonly, radioactive isotopes, such as cobalt-60 or cesium-137 are used to shower food with their gamma rays. When gamma rays strike food, they break the molecular structure, leaving positive and negative charged particles called ions or free radicals. The ions are chemically very active and can easily recombine or initiate chemical reactions with surrounding material. Cell division is disrupted and slowed down, which will slow the ripening of fruit or the sprouting of potatoes.

At high enough levels, cells are killed outright. Thus, by disturbing their metabolism, irradiation can kill bacteria. At still higher levels, it can also kill viruses. Ionizing radiation can disable organisms by destroying their genetic material.

The irradiating substance does not come in contact with the food and there are no residues left behind. What is left are new biological substances formed from the ions and free radicals interaction with the various organic molecules of the food itself. Some of these biological substances, thermolytic or radiolytic products (RPs) are common to other food processes as in cooking or canning. Other substances left behind are unique radiolytic products (URPs) and have been observed outside the process of food irradiation.

Of all the controllable variables in food irradiation, dose is the most important. The dose is the amount of ionizing radiation absorbed by a material. The Internatioanl System of Units (SI) unit for absorbing dose is the gray (Gy). One thousand Gy = 1kGy. The USA may still use the unit rad. One hundred rad = 1 Gy. 100,000 rad = 1 kGy.

The categories of the dose are as follows:

1. Radurization means a low dose up to 1 kGy. This inhibits sprouting of potatoes, onions and garlic, delays ripening of fruits and renders insects in grains sterile. The problem with irradiation of most fruits and vegetables is that it has a softening effect, tends to discolour them and causes undesirable flavours and odours. Radurization sterilizes the adult male and female insects. Apparently, they will eat less grain or legumes and will not reproduce.

2. Radicidation means a medium dose of up to 10 kGy. It kills insects and parasites but will not remove the dead outer shells of the insects from the food. It destroys microorganisms in meat, chicken and fish and so reduces the risk of food poisoning. It can kill most of the Salmonellae bacteria and all the bacteria that cause the putrid smell when meat goes bad. But it will not kill Clostridium botulinum, the bacteria causing botulism, which is a more serious food poisoning and the consumer will not detect any bad smell as a warning not to eat it. For food producers, botulism is the main concern.

3. Radappertization means high doses above 10 kGy. It kills all bacteria and viruses. This process can be used for meat products, allowing them to be kept indefinitely. Radappertization of meats requires the largest dose likely to be used in food irradiation due to the fact that meats are not acidic, have a low salt content and have sufficient moisture to enable microbial growth. Then there is the problem of botulism, the most radiation resistant

bacteria. To really kill botulism, radappertized meats cannot be raw but must also be heated. Cooked meats turn from brown to gray to pink. This colour change is attributed to the reducing action of radiolytic products formed in meat which produces denatured red pigment.

Radiation covers a wide range of energy. At the low end are emissions from power lines and visual display units. Higher up are radiowaves, microwaves and infrared, visible and ultraviolet light. At the upper end are x-rays and gamma rays, which produce ionizing energy.

Two types of technology can be used to produce ionizing energy; electrical machine systems which are satisfactory for thin products, do not emit radiation when the power is off but draw heavily on electricity; or the much more powerful radiosotopes, either cobalt-60 or cesium-137. Cobalt-60 is preferred because it is more penetrating than cesium-137. The latter is made from the waste of USA nuclear weapons' production. Cobalt-60 is not a waste by-product. It is produced in Canada in Candu nuclear reactors of the Crown-owned Atomic Energy of Canada, Ltd., at plants built and sold by AECL's Radiochemical Company.

The cobalt-60 is processed into slugs, doubly enclosed with steel into pencil-sized cylinders and formed into racks for use as the radiant energy source in irradiation processing. As the cobalt-60 degrades, emitting gamma rays, it becomes stable nickel.

The automatic irradiation facility has three basic parts:

1. A processing room surrounded by a thick concrete wall to absorb any unnecessary radiant energy. The chamber contains a pool of water in which cobalt-60 is stored when not in use.

A mechanical conveyor system to carry food from the warehouse through the chamber.

3. A suspended modular source rack made up of cylinders of doubly encapsulated slugs of radioactive cobalt-60. This is the gamma ray source.

The products are put into tote boxes and mechanically transported into the irradiation chamber. The cobalt-60 is then raised from the storage pool of water to irradiate the boxed product. When processing is complete, the source is lowered into the pool.

The processing chamber has a safety system that locks the doors by a computer control console in the warehouse section. Workers are required to wear a radiation exposure monitoring device. Radiation rooms must be well ventilated and discharged air must be vented. Potential danger to workers are ionizing radiation, toxic substances formed in the air of the irradiation facility and contamination of the pool water due to leakage or corrosion.

Helen Raycheba

(to be continued)

UKRAINIAN POET STEPAN SAPELIAK INCARCERATED

The following is a letter sent to the Right Honourable Joe Clark concerning news of the arrest of poet Stepan Sapeliak.

The Right Honourable Joe Clark
Secretary of State for External Affairs
Department of External Affairs
Ottawa, Ontario
K1A 0G2

Monday, August 21, 1989

Dear Mr. Clark:

On Friday, August 18, the Ukrainian Canadian Committee National received disturbing communications from Ukraine about the precarious situation of Ukrainian poet and former prisoner of conscience, **Stepan Sapeliak.** According to the latest information available, Mr. Sapeliak has been designated by Soviet military authorities to be forcibly sent to work for a period of three months in the cleanup operations of nuclear reactor number 4 in Chornobyl, Ukraine. His date of departure from his home city of Kharkiv to Chornobyl is scheduled for Tuesday, August 22, 1989. Mr. Sapeliak has, in turn, announced his intention to commence a hunger strike immediately to protest this injustice.

Mr. Sapeliak is presently being interned at the following address:

Leninskyj Raj-Vijs'komet
vul. Sverdlova
Kharkiv, Ukraine

His forced incarceration is under the military jurisdiction of Colonel Kuchipov.

Earlier this year, Mr. Sapeliak had the unique opportunity to visit Canada, including Ottawa where he met Prime Minister Brian Mulroney and several External Affairs officials. Upon his return to Ukraine in early May of this year, all copies of a Canadian edition of a collection of his poetry were confiscated by Soviet customs officials in Moscow.

Stepan Sapeliak is a member of the Ukrainian Helsinki Union and a founding member of the Ukrainian Association of Independent Creative

☞

INTERNATIONAL CENTRE CELEBRATING 20th YEAR OF SERVICE TO COMMUNITY

20 years ago, the Citizenship Council of Manitoba recognized the need for a meeting place where newcomers, cultural and service groups could interact. Through the vision, commitment and tireless dedication of the late Sonja Roeder who was instrumental in establishing a group of individuals devoted to the needs of newly-arrived immigrants to our community, the International Centre was established and was officially opened on October 4, 1969 at 280 William Avenue through the generosity of the then Mayor, Stephen Juba.

The International Centre has become a role model for agencies across the country.

The work at the International Centre has been recognized by the Government of Canada. In 1971, the former Prime Minister of Canada, the Hon. Pierre Elliott Trudeau, in his statement of government policy on Multiculturalism announced in the House of Commons on October 8th "Existing Multicultural centres, like that in Winnipeg, have proved their value in providing service to help our new immigrants adjust to Canadian life, and in promoting inter-ethnic activity on a continuous basis."

A celebration of two decades of the on-going weaving of the multicultural tapestry which has depicted the mosaic of our community through the various cultural heritages of the immigrant/refugee population, is an event which we hope that few will want to miss. The gala festivities will maintain and foster the old tradition of taking a newcomer to dinner, will take place in the Centennial Ballroom at the International Inn on Friday, October 13, 1989 at 6:30 p.m.

This event is a family reunion in the traditional custom of the International Centre. We therefore invite all the past and present members, volunteers, students, friends and immigrants/refugees to join in the celebration.

To reserve a table for eight, the cost will be $200.00. Individual tickets are available for $25.00 per person. All reservations must be made in advance by calling 943-9158.

Intelligentsia, which publishes an independent unofficial journal "Kafedra". In 1973 Sapeliak was arrested by the KGB for "anti-Soviet agitation and propaganda". He was tried and sentenced to 10 years of incarceration in the Vladimir prison and concentration camp No. 36 in the Perm region. He completed his term in 1983 and took up residence in Kharkiv.

Since the National Executive of the Ukrainian Canadian Committee view matters of human rights to be of considerable importance we have taken the liberty to turn to you directly. We believe that this matter deserves an immediate Canadian response from the Department of External Affairs protesting the pending Soviet actions directed against Ukrainian poet Stepan Sapeliak. In this case, as in the past, the Ukrainian Canadian Committee National is prepared to assist the federal government in any manner deemed necessary by your department.

Best regards.

Sincerely,

Dr. D. Cipywnyk, M. D.
President

Contact:

W. Werbeniuk
Executive Director
Ukrainian Canadian Committee National
(204) 942-4627.

FOLK ART CLASSES AT THE UKRAINIAN MUSEUM OF CANADA

Folk Art Classes in **Pysanka Decorating** (Ukrainian Easter Eggs) and **Rozpys** (Decorative Painting) are being offered this fall at the Ukrainian Museum of Canada, 910 Spadina Crescent East, Saskatoon.

Pysanka Decorating will cover the art of writing pysanky **(Ukrainian Easter Eggs).** Various methods of pysanka writing will be covered. The course will be of interest to beginners as well as to advanced writers. It will be held Wednesdays, from 7:00 — 9:30 p.m., beginning September 27 to November 1, 1989. The cost is $45.00.

Rozpys or **Ukrainian Folk Art Painting** is a decorative art used to decorate jewelry boxes, decorative plates, ceramic and other items. The designs, which may be stylized, include flowers, leaves, periwinkle, grapes, birds and animals. No previous experience is required for this course. It will be held Sundays, from 1:30 — 4:30 p.m., beginning October 1 to November 5, 1989. The cost is $60.00 plus a small fee for materials.

All classes will be held at the Ukrainian Museum of Canada.

To register or for further information call 244-3800.

Luba Sernowski
Program Officer

ВІДДІЛ СОЮЗУ УКРАЇНОК

ЗАХІДНЕ ТОРОНТО

Наш відділ Союзу Українок Канади ім. Людмили Старицької-Черняхівської при громаді Св. Андрія в Західнім Торонті є найновіший відділ в нашій організації, бо існує тільки кілька років. При громаді від майже початку її ісування також є сестрицтво Св. Софії, яке виконує виключно господарські функції при церкві. Не було при цій громаді жіночої організації, яка провадила би культ-освітню працю серед наших православних жінок. І коли така організація створилася, то всі наші жінки, особливо молодші, які співають в хорі чи працюють при громаді, дуже скоро вписалися в наш відділ.

На чолі відділу стоїть дуже активна і свідома своїх обов'язків пані Марта Цехош. Кожного другого понеділка в місяці відбуваються збори відділу. На цих зборах ми читаємо, в першу чергу, всю кореспонденцію, особливо від Централі Союзу Українок в Саскатуні, обговорюємо й вирішуємо про нашу участь у житті громади, вирішуємо пляни праці та яку фінансову допомогу ми можемо дати нашій громаді, нашому журналові "Промінь" і т. д. Всі наші рішення приймаються більшістю голосів.

Але найбільше жінок притягають на збори наші т. зв. культ-освітні "хвилини". Ці "хвилини" забирають приблизно 15 хв. часу, і започатковала їх сама голова нашого відділу пані Марта Цехош. Це вона зробила це в той спосіб, що запросила до управи відділу активних і здібних жінок, які знають і вміють щось цікаве сказати. І так, першу доповідь у річницю Тараса Шевченка приготовила сама пані Цехош, і так само кілька місяців пізніше вона читала доповідь Савелі Стечишин про наші відносини до СФУЖО, та читала й обговорювала обіжники з Централі за підписом пані Холод, а пізніше за підписом пані Шолтер.

Але найчастіше приготовляла доповідь на ці "хвилини" пані Леся Гринь, яка є культ-освітнім референтом в нашому відділі. Пані Леся говорила про нашу поетесу Лесю Українку, про другу поетесу Олену Телігу, яку замордували ґестапівці в Києві в 1941 році, про свято День Матері, про допомогу нашим православним українцям у Бразилії, про визначних жінок в історії України, про рік української мови, про історичні події, пов'язані з 1000-літтям Хрещення України та про події, пов'язані з відродженням УАПЦ в Києві в 1921 році, та про багато інших історичних і національних подій в житті нашого народу і нашої Православної Церкви. Треба також згадати, що на наших культ-освітніх "хвилинах" промовляла пані Тоня Горохович про нашу патронку Людмилу Старицьку-Черняхівську, пані Людмила Сумик, — заступниця голови відділу, про життя українців у Бразилії, та про можливості їм допомогти через комітет, який очолює пані Галина Михальчук з Оттави, пані Тоня Середницька, яка говорила про визначних жінок в українському жіночому русі і пані Поля Коваленко, яка читала свою п'єсу.

Голова відділу пані Марта Цехош два рази організувала Свято Книжки при нашій громаді і на обидвоє свят запрошувала пані Лесю Гринь, щоб вона приготовила відповідні реферати. Ці свята пройшли досить успішно і зацікавили багато наших парафіян.

Отже наша праця при громаді Св. Андрія в Зах. Торонті є в більшості культ-освітня. Наші членки ознайомлюються з історією нашого народу, з його культурою, традиціями і мовою. Багато наших жінок можуть довідатися на цих "хвилинах" про ті події в історії українського народу, про які вони, через життєві несприятливі умови, не могли раніше прочитати. В цих "хвилинах" завжди виразно підкреслюється, в яку віру були охрещені наші предки 1000 років тому, та якою була віра нашого народу на протязі віків.

У праці відділу, крім вище згаданих, допомагають пані Цехош ще такі членки: Онися Боровик, Оля Ванькевич, Ганя Славич, Валя Цурковська, Міля Корсяк, Марія Панасюк, Адріяна Дикович та багато інших. На останніх зборах відділу, які відбулися минулого червня, ми слухали останню доповідь пані Лесі Гринь, яка цього літа від'їзджає до Вінніпеґу. З цієї нагоди пані Цехош висловила подяку пані Гринь за її працю в нашому відділі і побажала їй успіхів у Вінніпезі.

Мені приємно працювати з пані Мартою Цехош. Вона є спокійна і поміркована жінка, а понад все, вона є патріоткою свого народу. Тому я бажаю пані Цехош доброго здоров'я і великих успіхів у її та корисній праці.

Тоня Середницька —
секретар відділу

КНИЖКА В ЛІСІ

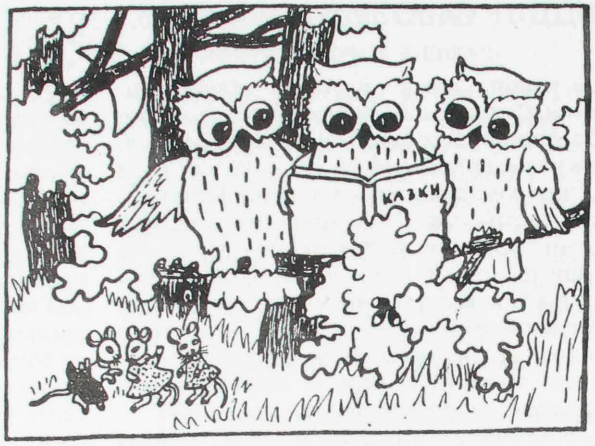

Взяла наша Оленка книжку, дуже гарні казки, та й пішла до лісу на галявину. Сіла собі на зеленій травиці і почала читати. Читає, читає, бо книжка була дуже цікава, коли чує мамин голос.

— Оленко! Іди сюди, скоро, скоро! Вуйко приїхав!

— Чую мамо!

Схопилася на ноги і бігом додому.

Бо треба знати, що вуйко Оленки мешкає далеко і не часто може приїхати до Оленки в гості. А Оленка вуйка любить дуже то й спішно було їй його побачити. Отож так спішилася дівчинка, що й забула свої казки взяти...

Лежить книжка на травиці та й думає, що зі мною буде? Гукнула б вона на Оленку: возьми мене! та не може, бо ж книжка не вміє голосно говорити. Тож лежить і мовчки журиться. А вітерець сторінки перегортає: шелесь, шелесь.

— Що це так дивно шелестить? — спитала мишка своїх сестричок. Три сестрички-мишки сиділи собі перед ніркою і грілися до сонечка.

— Не знаємо, може б обережно подивитися?

І сестрички-мишки навшпиньках підійшли ближче і побачили книжку.

— Яка гарна книжка!

— Звідки вона тут взялася?

— Почитаємо!

— Дивіться, тут написано і казки.

— А які гарні малюнки!

Розсілися сестрички-мишки на зеленій травичці так, як перед тим Оленка, і читають.

А книжка собі думає: от і добре, не пропаду вже.

А сестричкам-мишкам так сподобалися казки, що читали їх аж до вечора. Коли гульк, сонечко вже вкладається спати — треба і нам до нірки вертати, — сказала найстарша сестричка-мишка.

І пішли мишки спати. Книжку поклали коло нірки, завтра дочитають.

Вийшов на небо місяць, збудилися сови.

— Що це таке лежить на траві? — здивувалися.

— Ану подивіться!

— Книжка!

— Ой, як добре, почитаємо собі!

Бо треба знати, що сови вночі бачать так, як ми вдень. Взяли сови казки, сіли на гілляці і читають. Читали до самісінького ранку. А книжка собі думає: ще такого зі мною ніколи не бувало, щоб мене вночі читали, дивно, дивно. Я вже навіть трохи змучена, слід би відпочити.

Не встигли сестрички-мишки дочитати книжку до кінця, бо прибігла Оленка. Вона пригадала собі, що лишила книжку в лісі і прийшла її забрати. Дома поклала її на поличку. Книжки-сусідки здивувалися:

— Де ж ти була цілу ніч?

— Я була в лісі. Спочатку читали мене мишки, а потім сови.

— Дивно, дивно... — сказали книжки, — ще ми такого не чули. Може і нас Оленка візьме з собою коли до лісу...

(ір)

ОГЛЯД ПРОВІНЦІЙНОГО З'ЇЗДУ С.У.С

НОРТ БАТЕЛФОРД, САСК.

Провінційний З'їзд складових організацій С.У.С. відбувся 28—30 жовтня 1988 р. О годині 7:00 вечора почалася реєстрація делеґатів, після чого слідували збори Інституту Петра Могили. М. Сорокан, голова дирекції Інституту привітав присутніх відкриваючи З'їзд. До президії зборів були вибрані слідуючі: Д. Мисак — предсідник, К. Шолтер — секретарка.

Тарас Маковський прочитав привіт від Інституту Св. Івана в Едмонтоні. Ректор Інституту П. Могили п. Лисан дав звіт за свій короткий період ректорства — про склад студентів українського походження та про курси Інституту. Від товариства Каменярів і Могилянок вітала З'їзд Мойра Митрунець. Л. Кей з черги подав фінансовий звіт Інституту. С. Сеник і Я. Луцюк говорили про майбутні напрямни Інституту.

Новими директорами добрано С. Клапоущака і А. Гавриша. Сесію закінчено чайним прийняттям, яке було подане Відділом Союзу Українок ім. О. Пчілки в Норт Бателфорді.

СУБОТА 29-ГО ЖОВТНЯ

О годині 7:30 ранку у храмі Св. Івана Хрестителя настоятель громади митр. прот. д-р Григорій Удод відслужив Молебень на початок З'їзду, при чому сказав відповідне до події слово та привітав усіх учасників З'їзду. Після цього делеґати громади зійшлися на сніданок, приготований сумківцями.

Офіційне відкриття З'їзду почалося о годині 9:00 ранку молитвою „Царю Небесний". Сесія З'їзду відбувалася в Домі Сеньйорів у Норт Бателфорді. Станіслав Клапоущак привітав присутніх і висловив своє задоволення з присутности багатьох учасників З'їзду.

З'їзд вітали слідуючі: Донна Чалес — від м. Норт Бателфорду, Катерина Шолтер — від Централі С.У.К., а також прочитала привіт від голови С.У.С. Канади — Я. Скрипника; С. Сеник — голова краєвої управи Т.У.С.; Діяна Грицак — перша заступниця голови СУМК на Канаду. До президії З'їзду були покликані — Г. Максимюк, К. Шолтер, Г. Клапоущак, Д. Грицак і

Провінційна уступаюча Екзекутива Союзу Українок Канади на Саскачеван в р.р. 1985 — 1988.

Перший ряд зліва направо: Катерина Пасєка — корес. секр., Євгенія Корпусь — друга заст. голови, Галя Клапущак — голова, Марія Юзик — третя заст. голови, Оля Патрилюк — перша заст. голови і реф. „Променя".

Другий ряд — Олеся Пилипів — реф. мистецтва, Докія Кирилюк — реф. архівів, Фіялка Губик — контрольна комісія, Уляна Лисейка — касирка, Соня Бремнир — контрольна комісія, Анна Заліщук — писарка, Ширлі Маковська — реф. мол. СУМК. Відсутні: Сандра Сеник — реф. садочків, Розалія Моніта — реф. стипендій і домашньої економіки, Анна Гнида — контрольна комісія.

(1988 — 1990) Провінційна Екзекутива на Саскачеван

Перший ряд: Ольга Никифорук (Кор-сек); Олеся Ковальська (2-га заступниця голови); Леся Удод)1-ша заступниця голови); Ганя Іванчук (голова); Марія Саранчук (рек-сек); Савеля Лазарович (касієрка).

Другий ряд: Савеля Харко-реф. Промінь, Марія Цьона — Кул.-Освітня, Савеля Гарах — Мистецтво, Каролька Дмитрук — Стипендійний Фонд, Наталя Кусий — Музейна Фундація, Ольга Бицкал — Архиви і Окружна репрезентантка Стела Гавриш — реф. Молодшого Відділу СУМК, Олеся Михайлюк — Контрольна референтка.

Нема на знимці: Ольга Гумецька — Контрольна референтка, Зірка Ковальська — Жіноча Рада референтка.

Євген Гарасимів — Голова Провінційної Управи Т.У.С. на Альберту. З черги С. Клапоущак представив учасникам головного промовця на З'їзді, — Євгена Гарасиміва. Ця промова була надзвичайно актуальна й дуже добре виголошена. У своїй промові Є. Гарасимів наголосив шість головних справ, які важливі для нашого самозбереження. Він також привітав З'їзд від складових організацій С.У.С. Альберти та висловив свою радість з того, що має нагоду промовляти до самостійників у своєму рідному місті, де виростав і навчався в школі.

Звіт Музею подала Г. Максимюк, при чому щиро подякувала Михайлові і Марії Бойчукам за їхню постійну підтримку Музею. А. Качковський, управитель Музею, сказав, що Музей є джерелом знання про наш народ і його культуру. Куратор Музею М. Федорак сказала, що у 1991 році відбудеться пересувна виставка праць Василя Курилика. З черги В. Ковальський подав звіт з діяльности оселі „Зелений Гай". У цьому році було на оселі 70 учасників протягом однієї сесії. А п-ні Вінтоник у своєму звіті про оселю „Тризуб" повідомила, що там було 106 учасників на двох сесіях. Після цього відбувся обід, яким гостинно зайнвся Відділі С.У.К. у Виткові.

В пообідній сесії, голова провінційної управи Галя Клапоущак спочатку закликала присутніх вшанувати хвилинною мовчанки пам'ять покіних членок. Відкриваючи сесію Г. Клапоущак подякувала організаторам З'їзду в Норт Бателфорді за таку гарну організацію З'їзду. Далі були складені привіти З'їздові від Крайової й Провінційної Управ С.У.К. та від окремих відділів у Саскачевані. Після привітав К. Пасєка прочитала протокол останнього Провінційного З'їзду з 1987 року, який відбувся в м. Йорктоні. Далі голова Провінційної Управи Г. Клапоущак звітувала в справі хоругов. Вона заявила, що ще є багато залеглих відділів, які ще не прислали своїх пожертв на хоругви. Після цього відбулася дискусія над збереженнямн цих речей. Був внесок, щоб хоругви були на виді в церквах, доки котрась громада їх замовить для себе. Між іншими справами були дискусії над поширенням кваліфікацій, які даватимуть право на стипендії для українознавчих студій на університеті. На наступний 1989 рік пропоновано мати спеціяльний семинар в Норт Бателфорді під гаслом „Пізнаймо глибше нашу віру". Черговий З'їзд плянується відбути у 1990 році.

Новообрана голова Провінційної Екзекутиви Союзу Українок на Саскачеван, Ганя Іванчук предста-

вила нову Провінційну Екзекутиву на слідуючу каденцію. М. Федорак, куратор Музею дала коротку промову й показ різьби. Пані Пилипів висловила подяку членкам відділу у Норт Бателфорді за їх дорогоцінну жертву для кіоску. Пані Талпаш подякувала уступаючий управі за працю, за гарно редаговані обіжники та побажала новій управі найкращих успіхів. Сесію було закрито загальним співом-молитвою „Достойно є".

Бенкет З'їзду відбувся вечером у мотелі „Тропікал Ін". Головну доповідь на бенкеті виголосила голова Союзу Українок Канади К. Шолтер, яка в своїй доповіді подала присутнім багато конструктивних думок та ідей для обдумання.

Референтка стипендій Р. Моніта прочитала спис студентів, які отримали нагороди в українознавстві за 1988 рок. Нагородженими були: Родна Смиснюк — Айтуна, Катерина Лабач — Саскатун, Дона Бальон — Саскатун, Петро Васкович — Прері Ривер, Саскачеван. Панна Труді Лопащук представила Провінційну Управу СУМК. Після бенкету відбулася товариська зустріч делегатів і гостей З'їзду.

У неділю 30 жовтня Церква Св. Івана Хрестителя в Норт Бателфорді була заповнена вірними. В час Богослуження гарно співав хор громади під управою пані Савелі Лазарович. Слова на тему „Завдання й осяги С.У.С. виголосив настоятель — о. Г. Удод.

Після Богослуження відбувся святочний обід, на якому були також прийняті резолюції та відбулося офіційне закриття З'їзду. З'їзд закінчено молитвою „Достойно є".

Подали: добр. Леся Удод і Марія Саранчук за протоколом Катерини Пасєки.

———————

ДЕНЬ ЧЛЕНСТВА ВІДДІЛУ „БАРВІНОК"

ОШАВА, ОНТ.

Відділ Союзу Українок Канади Барвінок при Українській Православній Церкві св. Івана Хрестителя в Ошаві заснований 1957 р. час від часу відбуває свій ювілей або вшанування нововписаних членок. Така оказія успішно відбулася 20 листопада 1988.

Рік 1988 відзначився також тим, що членки мали нагоду брати участь у різних святкуваннях Тисячоліття Хрещення України, співали у ювілейному хорі дали жертву $1.000.00 на ювілейний фонд. В Ошаві відділ дав почин і фінанси на розмалювання церкви іконами, особливо образ чину хрещення. Відділ також звернув увагу на потребу православним українцям у Бразилії і в додатку до грошевих пожертв вислала в 61 пачок, до чого причинились громада і сетрицтво.

Заряд на 1988-89 рік: уступивша голова Тамара Неліпа, голова — Наталя Давдс, заст. голови — Орися Садова, секретарка — Оля Меникс, фінанс. секретарка — Марія Григоренко, касирка — Леся Миносора. Контрольна комісія — Кароля Шевчук, Ґеня Маґа і Валентина Холонюк. Разом членок 38.

Дев'ять нових членок прибула за минулих три роки, яких величаво було прийнято заходами комітету під головством Марії Григоренко та Орисі Садової і Ніни Котелко. Дуже старано підготовили програму, гарну декорацію і добірний буфетний обід. Запрошено громаду до церковної залі по Богослуженню. Прибуло поважне число членок і членів громади та гостей.

Голова відділу Наталя Давдс, у вступнім слові привітала о. прот. Євгена Левицького, добродійку і всіх присутніх, особливо нових членок і нову почесну членку. Вона перечитала уривок з довідника Союзу Українок про почастки і структури організації та її цілі і зробила заклик вступати в членство. Відтак представила заслужену членку Анну Дутчак, яку відділ рішив наділити почесним членством, вшановуючи її корсажем і врученням грамоти з Централі Союзу Українок Канади та читанням її біографії. Анна зацікавила слухачів своїм дотепним словом про роки в Саскачевані та все те, що сполучене з працею в Союзі Українок. (Допис про неї на стор. 24).

Дальше, референтка членства Ніна Котелко викликала і представляла слідуючих членок, яким голова Н. Давдс і заст. Орися Садова чіпали корсажі з синіх і білих квітів з барвінком.

(1) Добродійка Антоніна Левицька вступила (1985 р. з приїздом о. Левицького до громади; (2) Антоніна Керніцка — 1985 прибула до родини в Канаді; (3) Маруся Анна Бобко 1986 р. прибула із Ст. Кетерінс; (4) Марія Клим з Минден, Онт. 1988 (п-во Клим активні члени церкви); (5) Таня Холонюк 1988 (мама Валентина Холонюк активна членка); (6) Петруся Миносора 1988 і Христина Миносора-Процер 1988 (молоді доні активної членки Лесі Миносори). Відсутні (8) — Анастасія Зварун — (прибула до Ошави 3 роки тому, була членкою у Гамільтоні 10 років); (9) Марія Флолов 1988 (була членкою в Торонті) Привітали 88-літню членку Катерину Чередарик, що вписалася 1979 р. і була в Союзі в Саскачевані від самих початків.

Дальше, Марія Григоренко проголосила точки програми. Перше представила музичне тріо сумківці — Тарас Шевчук, Леся Фесяк, Данило Середа, які нам пригравали. Їх підготовила Кароля Шевчук.

По цім вона читала гумористичні уривки авторства Анни Дутчак. Оля Горегляд читала поучаючу статтю з „Променя". Марія Григоренко закінчила читанням "Words of wisdom — what is life".

На закінчення о. Левицький провів молитву.

Н. Д.

ПОЧЕСНА ЧЛЕНКА — АННА ДУТЧАК

Дня 20-го листопада 1988 р. в залі Української Православної Церкви св. Івана в Ошаві, Онт. відбувалося публичне прийняття нових членок до відділу Союзу Українок Канади ім. Барвінок. Заразом відзначувано заслужену діячку, Анну Дутчак як почесну членку відділу, якій вручено грамоту від Централі Союзу Українок Канади за довголітню і жертвенну працю.

Голова відділу Наталя Давдс, привітавши заслужену членку, прочитала її біографію такого змісту:

„Батки Анни Петро Васильців і Варвара Корпан фармерували коло міста Абердін в Саскачевані. Анна була четвертою з ряду з вісьмох дітей в родині. Анна ходила до публичної школи „Ланівці" коло їх дому. Вищу школу закінчила в 1938 році в Абердін, а весною 1939 року виїхала до Торонта.

Анна вийшла заміж за Івана Дутчака 1947 р., а чотири раки пізніше, по скінченні його науки (тепер д-р І. Дутчак оптометрист), молоде подружжя замешкало в Гамільтоні, відтак знов виїхали до Форт Вілліям, (тепер Тандер Бей) а остаточно прибули до

Ошави 1958 р. Мають вони двоє дітей, Донька живе у Ванкувері, а син Павло в Торонті.

Анна і Іван Дутчаки постійна належали до наших самостійницьких організацій. В 1947 Анна вписалася до відділу Тризуб у Торонті, коли мешкали в Гамільтоні, належала до відділу Союзу Калина, потім до відділу Доньки України у Тандер Бей, де була головою. У нашім відділі „Барвінок" була головою в р.р. 1965—76 і 1969—70. В Торнті свого часу була головою відділу СУМК.

П-во Дутчаки та їх родини від самих початків Української Православної Церкви були свідомими і жертвенними членами. Анна учителювала в недільній і рідній школі. В Ошаві одержала відзначення від церковної громади св. Івана в 1975 р.

Відданість для громадської праці почалась від молодих літ при організації СУМК. Анна є членкою Українського Музею Канади в Саскатуні та є активною у Філії Українського Музею Східньої Канади при Інституті св. Володимира в Торонті. Анна Дутчак є добре знана серед англомовних організацій: Home and School Ass'n, де занимала екзекутивні місця. Членство у Canadian Club and Women's Cristian Ass'n. У National Councel of Women тепер є довічною членкою на рекомендацію ошавського відділу, а свого часу була репрезентанткою від відділів Союзу Українок Канади в Тандер Бей і в Ошаві та учащала на провінційні і крайові конференції. Має дипльом від 1970 р. на Audio-Visual Language Teaching. Від пронвінційного уряду одержала відзначення за 15 років добровільної праці при організаціях. Анна є учасницею на багатьох наших з'їздах.

Грамота Союзу Українок Канади представляє оцінку і вдячність для Анни Дутчак за її наполегливу працю за поверх 40 років на добро і славу українського суспільства.

Н. Давдс.

ПОДЯКА НАШИМ ПРИЯТЕЛЯМ

П-во Анна і Петро Гуцуляки з Давфину, Ман. складають найщирішу подяку всім своїм приятелям, які прибули на їхній 50-літній ювілей вінчання.

Ювілейне прийнятя відбулося 15 липня 1989 р. в Рорктоні; Ман., в тій самій залі, де 50 років тому було весілля.

Молебень з нагоди ювілею за здоров'я ювілят відслужив в тій самій церкві, де вони вінчались о. Михайло Самсін.

З Вінніпеґу прибув і був присутнім п. Іван Пухильчук та багато приятелів, яким п-во Гуцуляки складають найщирішу подяку.

З нагоди свого ювілею п-во Анна і Петро Гуцуляки складають 50.00 на журнал „Промінь".

50-ЛІТТЯ ВІДДІЛУ СВ. ОЛЬГИ

СІРКО, МАН.

Дня 4-го червня 1989 р. Відділ Союзу Українок Канади ім. Св. Ольги в Сірко, Ман. святочно відзначив 50-ліття заснування Відділу та вручення грамот заслуження членкам.

Місцеві парафіяни та гості з сусідних околиць заповнили Божий Храм Св. Пророка Ілії, Св. Літургію відслужили митропротоєрей Т. Міненко і о. Олександер Кравченко; а під керівництвом молодого дяка Мартина Чоботара, ціла церква громадно відспівувала молитви. Після Богослуження відправлено панахиду за упокоєних членок.

Опісля всі перейшли через дорогу до Народного Дому. При вході можна бачити гарно вдекоровану залю, виставку ручних робіт, за переднім столом звисав напис з нагоди дня в золотих буквах, а на прибраних столах горіли свічки біля традиційних колачів. Присутні заповнили залю по-береги.

Спожившн смачний обід, приступлено до святочної програми. Відспівано гимн Союзу Українок „За нами, сестри". Представлено головний стіл і присутніх членок Провінційної Екзекутиви на Ман. Програмою керувала окружна представниця Марія Чубей.

Привіти зложили: Прот. Тимофій Міненко, льокальна голова відділу Св. Ольги — Орися Давд, голова громади — Ілля Роґожа і голова Провінційної Екзекутиви на Ман. — Павліна Іґнаш.

З сусідних відділів були зарепрезентовані на святі: Св. Анни і Лесі Українки — оба відділи з Форт Френсис, Онт., Лесі Українки з Вінніпеґу, Лесі Українки Транскони, Св. Ольги з Толстой, Пресв. Богородиці з Ґардентон і відділ О. Кобилянської з Роза і Сондавн.

Історію відділ Св. Ольги за 50-ліття існування приготовила Домка Чоботар — основноположниця, а прочитала Домка Меленко. Цікаво було бачити на виставці перші протоколи від заснування з датою 26-го березня, 1939 р. Велике признання відділові за збереження архіву.

Слідувала розвагова точка: пісня „У горах Карпатах", відспівали Шері Чоботар і Ангелина Давд.

Святочну доповідь на тему дня виголосила членка Провінційної Екзекутиви СУК на Ман. Єлисавета Білич, представила Марія Т. Ілюк.

Від Провінційної Екзекутиви Товариства Українців Самостійників на Ман. д-р П. Кондра, склав привіт відділові в Сірко з нагоди його святкувань, апелював до мужчин ставати в ряди ТУС і закликав до участи в крайовім і провінційнім СУС З'їздах.

Приступлено до представлення і вручення грамот за 50-ліття приналежність до Союзу, яке виконала голова Орися Давд. Членкині були: Єлисавета Білич — перша голова відділу, Домка Чоботар — довголітня

1-ий ряд зліва на право: Провінційна голова СУК на Ман., П. Іґнаш, слідуючих 3-ох членок — 50-літне відзначення: Є. Білич, Є. Чоботар і Д. Чоботар. Решту членок — 25-літне відзначення і нижче 50 літ — М. Бойчук.

2-ий ряд: голова відділу Св. Ольги О. Давд, Р. Мокотюк, М. Персович, В. Андруськ, Ф. Роґожа, В. Сафрук, О. Сафрук, Дж. Кутцак, О. Ткачук, Н. Бойчук, Ф. Сафрук, Д. Меленко, Ґ. Персович, Н. Чоботар і А. Качуровська.

секретарка, Єлена Чоботар — довголітна касирка, Софія Тесарська — перша секретарка (відсутна).

Членок 25-літ приналежности і більше представила Настя Чоботар, а грамоти вручила Ольга Сафрук. Відзначені були: Марія Бойчук, Орися Давд, Рузя Мокотюк, Марія Персович, Василка Андрусяк, Фрозіна Роґожа, Василка Сафрук, Оля Сафрук, Джой Кутцак, Оля Ткачук, Настя Бойчук, Фрозіна Сафрук, Домка Меленко, Ґеня Персович, Настя Чоботар, Анна Качуровська. Відсутні: Василка Черевайко, Катерина Шипіт і Санхіра Соколюк.

Слово подяки від відзначених членок зложила Домка Чоботар.

Єлена Чоботар вишила хрестиковим стібом 5 малих подушечок і подарувала їх на розігравку. Щасливими були: Василина Лазарук з України, Настя Бойчук, Вийн Сафрук, пані Заєць і С. Білич.

Заступниця голови відділу в Сірко Джайс Кутцак, в своїм кінцевим слові дякувала всім за звеличення свята та запрошувала гостей остатись на краяня ювілейного торту.

Святкування закінчилось відспіванням „Ще не вмерла Україна".

Приємно було запримітити поважне число молодших мужчин відділу, котрі брали активну участь в проводі як і в орзанізаційній праці взагалі.

Велике признання належиться організаторам за врочисте заплянування і переведення 50-літного ювілею відділу, і за примірне вшанування заслужених членок.

Є. Білич

БЛ. П. ЛІНА ДМИТРІЙЧУК

Дня 2 травня ц. р. в місцевім шпиталі в Мус Джо, Саск. упокоїлася на 84-му році свого трудолюбивло життя бл. п. Ліна Дмитрійчук.

Ліна Дмитрійчук народилась в Шіго, Саск. в піонерській родині. 1921 року Ліна одружилась з Федором Дмитрійчуком, які поселились і працювали на фармі в Інсінґер Саск. окрузі до 1949 р. По цім переїхали до містечка Фом Лейк а вкоротці перенеслись до Йорктону. В 1963 році переїхали до Мус Джо, Саск.

Ліна Дмитрійчук була свідома українка, належала до жіночого т-ва ім. Кп. Ольги, була членкою української православної церкви, членкою Колеґії св. Андрея і завжди була активна у цих своїх організаціях в кожній місцевостях де проживала. Чоловік Ліни Федір упокоївся 1981 р, так само двох з її синів упокоїлись — Микола 1986 р. а Іван 1981.

Бл. п. Ліна Дмитрійчук залишила в жалобі чотирох синів з родинами — Дмитря в Кальгарі, Василя в Гамільтоні, Олексу в Ред Дір, Володимира у Мус Джо, тринадцять онуків, девять правнуків, двох братів Колибабів, Матвія і Василя, троє сестер — Анну Котик, Гафію Фенюк і Вікторію Мак.

Похоронено бл. п. Ліну Дмитрійчук з Церкви св. Володимира. Похоронні відправи служили о. о. М. Дерев'янка і А. Гупка.

Родина

БЛ. ПАМ. АННА РАДЧУК

СТОНІ КРІК ОНТ.

В неділю 12 лютого 1989 року упокоїлася в Гамільтоні Анна Радчук на 80 році життя.

Анна Радчук (дружина Григорія Радчука) народилася на Волині в Україні. 3-го жовтня 1949 р. приїхали до Канади, до міста Гамільтону. Тут вони вписались в члени собору Св. Володимира.

Анна вписалася в члени С.У.К. ім Лесі Українки в Гамільтоні та була старшою сестрицею при соборі Св. Володимира. 1975 р. був заснований клюб старших громадян і від того часу Анна була членкою його. Вічна їй пам'ять.

Григорій Радчук

СЛУХОВЕ — ЗОРОВЕ

з стор. 14-ої

А ціна? Ну а скільки ж коштує навіть найпримітивніша забавка, яку "годиться" купити дитині, щоб вона знищила її ще того ж дня?! А тут же йдеться про щось куди більше, як лиш хвилеву втіху.

І не забудьмо, що якнайширше розповсюдження кожного такого видання вможливить нові, ще кращі, ще цікавіші. І такі дуже потрібні! І можливості і потреби тут справді невичерпні. А до цього ж згадаймо, що тепер у нас рік української мови й культури!

Отже ж?...

"THE MOST BEAUTIFUL PLACE IN THE WORLD"
Mrs. Marta Sawycky
P.O.Box 375
Cranford, N. Jersey, U.S.A. 07016
$35.00

48-ИЙ З'ЇЗД СОЮЗУ УКРАЇНЦІВ САМОСТІЙНИКІВ СХІДНЬОЇ КАНАДИ

В ПРИМІЩЕННЯХ ЦЕРКВИ СВ. ЮРІЯ ПЕРЕМОЖЦЯ, СТ. КЕТЕРИНС, ОНТ., В ДНЯХ 4 — 6 ЛИСТ. 1988 ВІДБУВСЯ З'ЇЗД СУС ПІД ГАСЛОМ НА ПОРОЗІ 2-ГО ТИСЯЧОЛІТТЯ

Сесія Союзу Українок Канади — 5-го листопада

Предсідниця З'їзду голова Східньої Екзекутиви Орися Сушко відкрила сесію і попросила о. Григорія Мельника провести молитву та однохвилиною мовчанкою ушанували членок, що відійшли у вічність.

До президії були покликані та вдекоровані корсажами: Орися Сушко, крайова голова Катруся Шолтер, голова місцевого відділу, Марія Макаренко, голова Онт. Філії Музею — Оля Гамара, добр. Славченко і добр. О. Щкрумеда. До ділової президії були вибрані на секретарок: Таня Дем'яненко і Марія Нечай. На прийняття протоколу з попереднього З'їзду, який писали: Віра Шевчук і Марія Нечай, внесли Надя Пенюк і О. Русин.

Слово голови Східньої Екзекутиви Орисі Сушко: Вітаю Світлий З'їзд і усіх делеґаток і гостей. Ми є на порозі 2-го тисячоліття і ми маємо постійно міняти способи нашої праці та завжди давати добрі приклади для нашої молоді. Щоб проявляти добрі приклади, треба завжди себе удосконалювати і над собою працювати і не рідко навіть поборювати самих себе.

Слово крайової голови Катрусі Шолтер: У своїому слові Катрус Шолтер привітала З'їзд і висловила признання Орисі Сушко й усім членам Екзекутиви і відділів з головами на чолі за їх велику працю у підготовці і святкуванні 1000-ліття Хрещення України. Також подякувала за запрошення на З'їзд та поділилася думками за працю у Централі. „У нас бракує місійного духа" ми як зауважимо нову особу чи то в церкві, чи на наших інпрезах, то треба підійти до даної особи і привітати. Катруся Шолтер коротенько і скромно поінформувала, що вона є учителька французької мови і бізнес адміністратор, викладає та при кожній нагоді хоче все щось нового навчитися! Добрий приклад і порада для нас усіх!

Привіт голови відділу Марії Макаренко — Ст. Кетеринс: Вітаю Світлий З'їзд, крайову голову Катрусю Шолтер, голову Східньої Екзекутиви Орисю Сушко, усіх делегатів і гостей, що прибули на з'їзд, голову Східньої Канади СУМК — Володимира Попіля і голову місцевого від СУМК — Миколу Головаша.

В своїм слові я звертаюся до мамів старших і молодших, як мама не виховає дитину вдома і не научить української мови то пізніше тяжко навчити дитину у школі, якщо ж мами не мають часу навчати дітей, то нехай бабуні навчають української мови і виховують своїх внуків — це ж і є найстаріший моральний спосіб виховання дітей.

Подяка Орисі Сушко і Богдану Радишу за працю у підготовці до З'їзду і всім хто допомагав.

З'їзд СУС Східн. Канади. Зліва направо: Крайова голова Союзу Українок Канади — Катруся Шолтер, уступ. голова Східн. Екзек. Орися Сушко, голова від. Ст. Кетеринс — Марія Макаренко.

Відділи, які прислали делегаток на З'їзд: Монтреал від. ім. Доньки України, Лонґ Бреч від. ім. Софії Русової, Гамільтон від. ім. Лесі Українки, Торонто від. ім. Княгині Ольги, Ґримзбі від. ім. Княгині Ольги, Ст. Кетеринс від. ім. Лесі Українки, Вотерфорд від. ім. Лесі Українки, Віндзор від. ім. Лесі Українки, Скарборо від. ім. Св. Анни, Ошава від. ім. Барвінок, Брендфорд від. ім. Лесі Українки, Вест Торонто від. ім. Л. Старицька-Черняхівська, Оттава від. ім. Лесі Українки, Лондон від. ім. Кн. Ольги. Разом були присутні 34 дел. і 10 гостей.

Слово голови Українського Музею, С.У.К. Онт. Філії — Олі Гамари: Оля Гамара вітала З'їзд як також запрошувала усіх стати членами Музею, чим більше членів є в Музеї тим більша є дотація від уряду. Велике число відвідувачів до нашого Музею є з Канади і ріжних частин світу.

Мгр Анна Троян висвітлила прозірки з експонатів на 1000-ліття Хрещення України з Ювілейної виставки Онт. Філії Музею, глядачі побачили красу і велич нашої релігійно-культурної та історичної спадщини. Музеї світу мають багато експонатів, котрі є власністю нашої батьківщини, як наприклад: в Туреччині помер і наш великий гетьман І. Мазепа, багато річей залишилось там і тепер Музеї Туреччини ці речі продають, але потрібне фундаторів, щоб ці речі відкупити.

Також А. Троян повідомила, що вийшла з друку книжка: „Історична драма — Володимир Велики" й українською й англійською мовами. Переклад на англійську мову виконала А. Троян, варто, щоб кожний відділ цю книжку набув.

Звіт контрольної комісії: Віра Шевчук від контрольної комісії вносить абсолюторію уступаючому уряду, А. Пасерб підтримує.

Звіт номінаційної комісії в складі: Віра Шевчук, Марія Макаренко, Марія Нечай.

Склад Управи на 1988—1989 рр.

Уступивша голова — Орися Сушко, Гамільтон; голова — Стефанія Шпитковська, Бімсвіл; 1-ша заст. голови — Марія Макаренко, Ст. Кетеринс; 2-га заст. голови — Н. Кушнірук, Ст, Кетеринс; секр. рек. і кореспонд. Марія Нечай, Бімсвіл; скарбник — Т. Дем'яненко, Ст. Кетеринс.

48-ий З'їзд СУС Східньої Канади: Новообрана голова Східньої Екзекутиви — Стефанія Шпитковська.

Референтки: Журналу „Промінь" — Валентина Яворська, Бімсвіл, Культ. освітня — М. Мікулич, Вайнланд, Шкільництва — Орися Бурак, Бімсвіл, Молодш. і Старш. СУМК, у — Лариса Федь, Ст. Кетеринс.

Членки уступившої управи Східньої Екзекутиви Союзу Українок Канади

1-ий ряд зліва направо: Н. Пенюк, М. Погорецька, уступ. голова О. Сушко, крайова голова К. Шолтер, Г. Липка, А. Грицик.

2-ий ряд: М. Нечай, новообрана голова Ст. Шпитковська, В. Шевчук, голова від. Ст. Кетеринс М. Макаренко, Ст. Олійник, М. Федак.

Контрольна Комісія: Валя Томащук, Ст. Кетеринс, Віра Тарас, Ст. Кетеренс, Мит. Шпитковська, Бімсвіл. Ще бракує деяких референток, які будуть дібрані.

Оля Гамара зачитує скад управи Онт. Філлії Музею С.У.К. на 1988—1989 р.р.: Оля Гамара — голова, Наталя Саґден — усту. голова, Анна Троян — 1-ша заст. голови, Інна Росс — 2-га заст. голови, Маруся Лисенко — рек. секр., Іванна Іваночко — кор. секр., Надя Стронґ — касирка, Галя Ключко — куратор, Івана Вахна — кураток.

Конвінерки: Стефанія Олійник — архіви, Марія Татарчук — крамничка, Віра Шевчук — курси, Анна Троян — вистава, Галя Слонецька — наукові тури, Іна Росс — дотації, Тамара Кошарна — бібліотекарка, Анастасія Пасерб — членство, Софія Степанюк — укр. інформації, Тамара Іваночко — англ. інформації, Ніна Козій — соціяльний комітет, Надя Ключко — Телефонічний комітет.

Уступивша голова Східн. Екзекутиви Орися Сушко привітала новообраний заряд та побажала успіхів і витривалости у праці і покликала до слова новообрану голову Схід. Екзекутиви Стефанію Шпитковську.

Слово новообраної голови: Стефанія Шпитковська привітала З'їзд і висловила признання і подяку Орисі Сушко, членкам Східн. Езкекутиви і всім членкам відділів за їхню працю у цім Ювілейнім році 1000-ліття Хрещення України. У своїм слові Ст. Шпитковська підкреслила, що бере обов'язок голови Східн. Екзекутиви з бажанням, щоб виконати цей обов'язок якнайкраще для добра і розвитку нашої організації С.У.К., та сподівається доброї підтримки і кооперації від членок заряду і усього членства відділів Східньої Канади.

У неділю 6-го листопада після Богослуження відбувся бенкет у парафіяльній залі, на якому промовляв адвокат Павло Чумак із Торонта. Пан П. Чумак є офіційний правний обронець Івана Дем'янюка. Велике число учасників з'їзду і гостей слухали уважно, як адв. П. Чумак розповідав про процес, який відбувся над І. Дем'янюком у Ізраїлі. Після промови усі присутні склали щедрі пожертви на фонд оборони І. Дем'янюка.

Сесії закінчилися співом — „Де згода в родині".

Секретарки сесії: *Марія Нечай*
Тетяна Дем'яненко

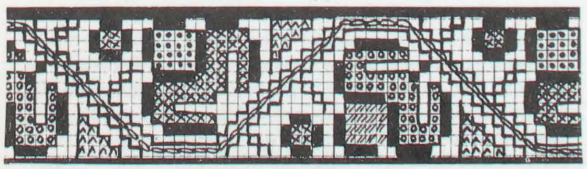

БУКОВИНСЬКИЙ ВЗІРЕЦЬ ВИКОНАНИЙ ХРЕСТИКАМИ

XX ясночервона — 321 DMC
•• жовта — 741
°° помаранчева — 900
// синя — 797
VV зелена — 904
°° ланцюшок золотий

БЛ. П. ВОЛОДИМИР ПЕТРІВ

МЕЛФОРТ, САСК.

Володимир Петрів упокоївся 17-го лютого 1989 р. в університетській лікарні в Саскатуні.

Володимир народився 17-го грудня, 1911 е. в селі Косів, в Україні. Він прибув до Канади в 1928 р., маючи 17 літ. Володимир, з своїми батьками, жив на фармі в околиці Ґронлид, Саск. У 1932 р., Володимир одружився з Анною Вахняк. Вони фармарували в околиці Ґронлид до 1962 р., коли він відійшов на відпочинок. У 1973 р., Володимир і Анна переселилися до м. Мелфорт, де купили й були управителями меленької крамниці. Він мешкав у м. Мелфорт до часу свого упокоєння.

Від своїх молодих роках Володимир був активним членом Української Православної Церкви, як у Ґронлид, так і пізніше в Мелфорт. Впродовж останніх декілька років він був дяком у громаді Всіх Святих у Мелфорт, що він дуже любив. Він сильно любив церковну та народну музику.

Володимир втішався своїм життям і пишався своєю родиною. Він завжди мав час для своїх дітей, внуків і правнуків. Він завжди був готовий подати їм заохочуюче слово й пораду. Володимир любив бути на свіжому повітрі. Він мав здібність для городництва й любив робити на городі. Він також любив читати свою українську пресу та Біблію. Володимир був гордий своїм українським походженням і втішався тим, що його внуки й правнуки виростали з тими самими традиціями, яких він так високо оцінював. Володимир Петрів був надзвичайною людиною. Він любив усіх людей, а всі, що його знали, віддавали йому ту любов та пошану.

20-го лютого, 1989 р. о. Тарас Крочак відслужив панахиду в похоронному заведенні в Мелфорт, а 21-го лютого відслужив Чин Похорон у церкві Різдво Пресв. Богородиці в Ґронлид, при участі великого числа рідні й парафіян. Домовину покійного несли: Віктор

☞

ВІДДІЛ ІМ. ЛЕСІ УКРАЇНКИ

ТУ ГИЛС, АЛЬБЕРТА

Перший ряд зліва направо: Павліна Мулька, Анна Іфтодій, Елсі Рибак, Ольга Качмар, пані Паламарчук, Марія Чернівчан, Марія Бук.

Другий ряд: Марія Ґрекул, Марія Храпко, Марія Солодюк, Кей Мандрусяк, Евелин Луцак, Марія Серна, Меланя Шандрук, Марія Андріящук.

Третій ряд: С. Сакалюк, П. Стоцька, С. Дмитрук Елсі Мандрусяк, Марта Павлюк і Елсі Чабан.

Четвертий ряд: Марія Котович, Марія Елко, Марія Олійник, Марія Фуярчук, Дорис Храпко, Нелі Никіфорук, Анна Качмар, Р. Бучинська і Анна Лобозар.

П'ятий ряд: В. Бузак, Анна Гуменюк, Анна Дегодь, П. Лакуста, А. Мельничук, К. Ґордійчук, Н. Російчук, М. Романчук, М. Рибак, М. Мельничук.

Ґродзінські, Пері Ґродзінські, Григорій Антонійчук, Роман Антонійчук, Орест Козак і Елмер Вахняк. Хреста ніс Петро Антонійчук. Тіло покійного похоронено на цвинтарі громади Різдво Пресв. Богородиці в Ґронлид, Саск. Раніше упокоїлись: його дочка Наталя Антонійчук у 1986 р. та сестра Марія в своїх молодих літах.

Покійний Володимир залишив у глибокому смутку: дружину Анну (в Мелфорт), дочку Галю з мужом Віктором Ґродзінські (в Мелфорт), зятя Петра Антонійчука (в Вернон, Б.К.), сестру Каролю Лемішка (в Торонто, Онт.), брати Андрея (в Фльореда), Івана (Вінніпеґ, Ман.), Павла (в Міссіссаґа, Онт.), 5 внуків, 9 правнуків, багату іншу родину та приятелів.

Замість квітів, дружина покійного Анна з родиною пожертвувала $70.00 (з того $20.00 на вироблення кліші) на журнал „Промінь", $50.00 на „Вісник" та $50.00 на „Вісті з Колеґії".

Нехай Господь Бог оселить душу покійного Володимира в Своїх Небесних оселях, де всі праведні спочивають. Вічна йому пам'ять!

Родина

Впродовж 1988 року відділ Союзу Українок ім. Лесі Українки відбувся 9 місячних зборів і однірічні збори.

Діяльність: в м. грудні членки приготовили вечерю перед зборами, на яких рішили дати громаді на нашу церкву $1000.00.

В січні відбулося посвячення води й Йорданська Свята Вечеря. Вислали $100.00 до "Telerema" В м. лютому вислали $130.00 до С.К.Е.Р. радіо на українську релігійну програму. В березні вислали $200.00 на меленіюм. В квітні приготовили великодний кошик печених пасок та інше свячен до дому старших громадян. В травні влаштували чай і відбувся храм нашої церкви. В червні ми обслужили два похорони. В липні влаштували "pancake breakfast". В серпні — вакації. В м. вересні влаштували вечерок вшанування 50-літніх і 25-літніх членок. Обід на День Подяки. Дали $100.00 до Юнайтед Ейд Фонду. В жовтні був похорон добр. Марії Зубрицької. В листопаді — базар. Впродовж року ми обслужили 5 похоронів і 6 поминальних обідів.

Марія Чернівчан, голова
Марія Бук, секретарка.

КВІТИ НЕЗАБУТНІМ

У світлу і незабутню пам'ять моєї дорогої дружини, **бл. п. Ольги** у річницю смерти. Ольга упокоїлася 17 липня 1976 року, складаю в її пам'ять 50.00 долярів на журнал „Промінь".

Федір Андрущак,
Саскатун, Саск.

———————

У світлу пам'ять наших дорогих і незабутніх родичів, бл. п. **Лукина і Параскевії Стефанюк,** складаю в їхню пам'ять $20.00 на фонд журналу „Промінь". Батько упокоївся 3-го квітня 1981 р., а мама 8-го листопада 1983.

Вічна їм пам'ять!

Дочка Анна Сумка,
Едмонтон, Алта.

———————

У незабутню пам'ять наших дорогих, рідних — мужа і батька **Петра Процишина,** який відійшов у вічність 20-го вересня 1971 р.; зята **Івана Цимбалістого** — упокоївся 27 жовтня 1972 р. Замість квітів на їхні могили засилаємо $50.00 на журнал „Промінь".

Вічна їм пам'ять!

Дружина Петруня з родиною,
Донвел, Саск.

———————

У першу річницю упокоєння дорогого мужа і батька **Михайла Марковського,** який відійшов від нас 24 вересня 1988 р. у Мічам Саск. в його світлу пам'ять складаємо на пресовий фонд журналу „Промінь" $25.00.

Сумуюча дружина Олеся і діти.
Мічам, Саск.

———————

У світлу пам'ять **Софії Аричук,** яка упокоїлась в м. травні 1989 р. засилаємо замість квітів $10.00 на журнал „Промінь". Софія Гриник і Емілія Репка
Едмонтон, Алта.

Кладу китицю польових квітів на свіжу могилу мого одинокого дорогого брата **Юрія Романюка,** члена Української Православної Церкви, щирого жертводавця, читача українських часописів, а в тому й журналу „Промінь", який упокоївся в Калґари 17 березня 1989 р. в його світлу пам'ять дарую $1000.00 на журнал „Промінь".

Вічна йому пам'ять!

Сестра Олена Коваль,
Келґари, Алта.

———————

Складаю нев'янучий вінок у незабутню пам'ять наших дорогих — батька бл. п. **Михайла Стручинського,** який відійшов 17 серпня 1974 р.; мами бл. п. **Сабіни Стручинської,** яка відійшла 21 січня 1975 р., в їх світлу пам'ять складаємо $25.00 на „Промінь". Покійним Вічна пам'ять!

Син Никола і невістка Оля,
Тандер Бей, Онт.
Дочки Марія Дубинська, Вінніпеґ, Ман.
Галена Дубинська, Кенора, Онт.

———————

Замість квітів на свіжу могилу довголітної членки відділу Союзу Українок при Катедрі св. Івана в Едмонтоні, бл. п. **Анни Кушнір** — упокоїлась в липні 1989 р. складаємо в її пам'ять $20.00 на журнал „Промінь".

Вічна їй пам'ять!

Голова — Ф. Кругляк Секр. Л. Івасюк

———————

У незабутню пам'ять мого дорогого мужа **Івана Гарасимюка** і нашого дідуся в 10-ту річницю відходу у вічність 1-го серпня 1979 року, на невянучий вінок на його могилу дарую 25 долярів на фонд „Променя".

Хай пам'ять про покійного буде завжди з нами.

Дружина Ірина з родиною,
Едмонтон.

Для наших господинь

БИТОЧКИ З ЧАСНИКОМ

1-½ ф. свинини чи телятини (м'якоті)
4 зубкі часнику
3 яєць
2 ложки масла
сіль і перець
мука
½ горнятка води

М'ясо помити і нарізати поперек волокон на тонкі биточки, відбити сікачем. Часник потовкти, посолити, поперчити і розвести з півгорнятку водою. Биточки вмочити в часникову підливу; щільно скласти докупи і залишити в холодильнику на пару годин. Потім обкачати в муці, вмочити в збиті яйця та смажити на легкому вогні. Посмажені складати у посудину, накрити і всунути до печі 350⁰ приблизно на годину.

———————

НАЧІНЮВАНІ ПОМІДОРИ

4 помідорів — середньої величини
¼ горнятка сухариків
¼ горнятка тертого сира-пармесан
¼ горнятка розтопленого масла або маргарини
2 ложки січеної зеленої цибулі (тримбульки)
сіль і дрібка перцю

Помідори помити. Зрізати вершки. Вибрати мякіш зі середини. Вимішати добре сухарики, сир, масло, цибулю, сіль і перець і начинити тим помідори. Пекти 30 хвилин в печі на 350⁰. Посипати решту сиром. Подавати.

———————

ЯБЛУЧНІ КВАДРАТИКИ

1-½ горнятка муки
½ ф. масла
2 ложечки порошку до печива
3 жовтки
2 цілі яйця
1 горнятко цукру
терта цитринова шкірка
яблука

Посікати масло з мукою. Додати решту складників і замісити. Розділити на 2 частини. Розтачати і виложити в формі. Яблука обмити, почистити і покроїти на кусники; рівненько розложити на тісті. Розткачати другу частину тіста і прикрити нею яблука. Пекти при 400⁰ около 30 хвилин. Коли прохолоне, покроїти на квадратні кусники.

SEAFOOD COCTAIL

For a simpler and less expensive dinner, the appetizer may be ommitted. But this treat has wide appeal, and small servings look very attractive in sherbet glasses.

2 cups (approx.) cooked shrimp, lobster or crab (or combination of all three) in chunks
1/3 cup ketchup
1/3 cup chili sauce
1 tbsp. lemon juice
2 tbsp. minced onion
1 tsp. horseradish
Dash of Worcestershire and Tabasco
Salt and pepper to taste

Combine ingredients. Add a little of the sauce to the seafood to coat lightly. Line sherbet glasses with leaf lettuce; pile seafood on top. Spoon suace over. Serve chilled.

———————

PINEAPPLE CHEESE CAKE

(No Bake Cheese Cake — Makes 12 to 16 Servings)

¾ cup graham craker crumbs
4 tbsp. sugar
2 envelopes unflavoured galatin
½ cup cold water
2 eggs — separated
1½ cups milk
1 cup sugar
1 tsp grated lemon rind
3 tbsp butter or margarine
dash of cinnamon
2 tbsp lemon juice
2 cups (16 oz. carton) (cream style cottage cheese, sieved)
1 can (13 oz.) crush pineapple, drained
2 egg whites beaten stiff
1 cup cream for whipping, whipped

Blend cracker crumbs with 4 tbsp sugar, butter and cinnamon. Press into a glass baking dish and bake for 5 mins. in 325 oven. Soften gelatin in half cup cold water. Heat milk in double boiler, stir in sugar and egg yolks beaten lightly and cook, stirring constantly until mixture starts to boil, remove from heat, add softened galatin and stir to dissolve. Chill, stirring often until mixture mounds, then add the sieved cheese, lemon rind, juice and crushed pineapple and mix well. Fold in stiffly beaten egg whites and then whipped cream. Spread over crumb crust. Chill 6 to 8 hrs.

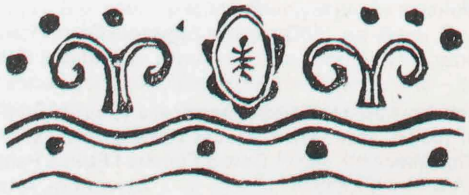

НЕ ЗАПІЗНІТЬСЯ З КУПІВЛЕЮ ЩАДНИЧИХ БОНДІВ КАНАДИ

Оце знову час на Канадські Щадничі Бонди й цього року їх продаж буде від 19-го жовтня до 1-го листопада. Купуйте нові бонди у вашому банку або фінансовій установі, починаючи від 19-го жовтня. Можете починати вплату 1-го листопада, цього дня, коли бонди починають процентуватись.

ЩАДІТЬ І ЗАБЕЗПЕЧУЙТЕСЬ.

Канадські Щадничі Бонди є вповні ґарантовані канадським урядом. Вони ніколи не втратять своєї вартости.

БОНДИ МОЖНА КОЛИНЕБУДЬ ЗМІНЯТИ.

Щадничі Бонди Канади можна змінятн колинебудь. Ваші гроші є завджи до вашої диспозиції, коли їх вам потрібно.

ВІДСОТКОВУ РАТУ ПРОГОЛОСЯТЬ В ПОЛОВИНІ ЖОВТНЯ

Відсоткова рата та обмеження купівлі нової серії бондів будуть проголошені в половині жовтня. Подробиці будуть доступні тоді, коли Канадські Щадничі Бонди будуть випродані.

НЕ ЗАПІЗНІТЬСЯ!

Пам'ятайте, що 1-го листопада це останній день, коли ще можете купити бонди по новій ціні. Одначе бонди можуть бути відтягнені з продажу в кожний час.

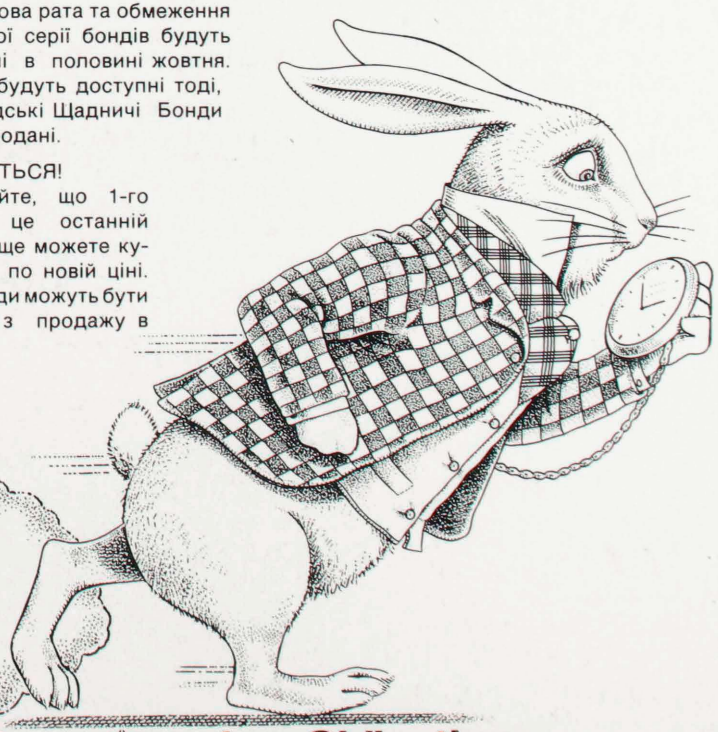

ON SALE OCT. 19 TO NOV. 1

Canada Savings Bonds

Les Obligations d'épargne du Canada

Canada

Традиційні троянди завжди привабливі на сукні та блузі.

Любов ПАНЧЕНКО.